

Onderzoek burgerinitiatieven gemeente 's-Hertogenbosch

HETPON

Onderzoek burgerinitiatieven gemeente 's-Hertogenbosch

drs. Madelon van Duren

drs. Karin du Long

Bianca Koomen

Colofon

Het PON heeft dit onderzoek verricht in opdracht van Rekenkamercommissie gemeente 's-Hertogenbosch.

Auteur(s)

Madelon van Duren, Karin du Long en Bianca Koomen

PON publicatienummer

81755 | 19-24

Datum

juli 2019

© 2019 Het PON

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het PON. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het PON. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan het PON geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Meer informatie

www.hetpon.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel- en vraagstelling van het onderzoek	1
1.3	Methode van onderzoek	3
1.3.1	Fase 1: Inventarisatie gemeentelijk beleid	3
1.3.2	Fase 2: Inventarisatie burgerinitiatieven	3
1.3.3	Fase 3: Nadere verkenning WBD-regeling	5
1.4	Begeleidingscommissie	6
1.5	Leeswijzer	6
2	Gemeentelijk beleid burgerinitiatieven	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Bestuursakkoord 2018-2022	7
2.3	Gemeentelijk beleid burgerinitiatieven	9
2.3.1	Indienen van een burgerinitiatief bij de gemeenteraad	9
2.3.2	Petities	10
2.3.3	Subsidieregelingen	10
2.4	Het Wijk-, buurt- en dorpsbudget (WBD)	10
2.5	In gesprek met gemeente over burgerinitiatieven	14
2.5.1	De WBD-regeling	14
2.5.2	Maatschappelijk Initiatieven Fonds	16
2.5.3	Goed voor elkaar en Droomstad Den Bosch	18
2.5.4	Openbare ruimte	19
2.5.5	Omgevingswet	19
3	Inventarisatie initiatieven WBD-budget	23
3.1	Inleiding	23
3.2	Aanvragen WBD-budget 2018	23
3.3	Online onderzoek onder initiatiefnemers	25
3.3.1	Aanvraag WBD-budget	26
3.3.2	Doel en type initiatief	27
3.3.3	Proces van de aanvraag	29
3.3.4	Ondersteuning door de gemeente	29
3.3.5	Afgewezen aanvragen	30
4	Inventarisatie initiatieven buiten de regeling	31
4.1	Inleiding	31
4.2	Kwantitatieve analyse overige initiatieven	31
4.3	Online vragenlijst initiatieven	33
4.4	Initiatieven buiten het WBD-budget	33
4.4.1	Buitenschoolse muzieklessen	34
4.4.2	De plastic werkplaats	35

5	WBD-budget nader bekeken: Wijkmanagers/ondersteuners	39
5.1	Inleiding	39
5.2	Doel van de WBD-subsidie	39
5.3	Proces van indienen van een aanvraag	41
5.4	Verbeterpunten van de WBD-subsidie	42
6	WBD-budget nader bekeken: Initiatiefnemers	45
6.1	Inleiding	45
6.2	Initiatieven binnen het WBD-budget (toegekend)	45
6.2.1	Geluidsmetingen langs het spoor – diverse wijken	45
6.2.2	De Engelenrun – Engelen	47
6.2.3	Activiteiten voor jongeren van Cello - Zuid	49
6.2.4	Veiliger en groener maken van de straat - West	50
6.2.5	Speeltoestellen en een ontmoetingsbankje – Kruisstraat	52
6.2.6	Wijkfeest De Wereldreis - Kruiskamp, Schutskamp, Deuteren en Moerputten	53
6.3	Afgewezen initiatieven WBD	55
6.3.1	Kunstroute Nuland	55
6.3.2	Het zwembad in de buurtuin Bietje bij Bietje	57
7	WBD-budget nader bekeken: Bewonersadviesgroepen	59
7.1	Inleiding	59
7.2	Samenstelling	59
7.3	Doel van de WBD-subsidie	60
7.4	Werkwijze	60
7.5	Overleg tussen leden van de bewonersadviesgroep	61
7.6	Contact met wijkmanager en bewoners	61
7.7	Criteria van de aanvraag	62
7.8	Knelpunten	63
7.9	Verbeterpunten	64
8	Conclusies	67
8.1	Inleiding	67
8.2	Conclusies	67
	Bijlage A Lijst van geïnterviewden	71
	Bijlage B Subsidieregelingen gemeente 's-Hertogenbosch	72
	Bijlage C Checklist bewonersadviesgroep Maaspoort	73
	Bijlage D Online vragenlijst initiatiefnemers	74

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Rekenkamercommissie heeft het PON opdracht gegeven om een onderzoek te verrichten naar het onderwerp ‘initiatieven/ideeën burgers’ in de gemeente ‘s-Hertogenbosch. Aanleiding was dat in recente gesprekken van de Rekenkamercommissie met fracties uit de gemeenteraad enkele malen het onderwerp ‘Wijk- en dorpsbudgetten’ werd genoemd. De Rekenkamercommissie wil het onderzoek wat breder aanvliegen en (ook) kijken naar de vraag: wat speelt er aan vragen en ideeën vanuit de samenleving en wat doet de gemeente daarmee? In het bestuursakkoord van de gemeente ‘s-Hertogenbosch¹ staan burgerparticipatie, responsiviteit van de gemeente en dergelijke centraal.

1.2 Doel- en vraagstelling van het onderzoek

De algemene doelstelling van het onderzoek is:
inzicht te krijgen in de vraag of inwoners initiatieven nemen om de stad verder te ontwikkelen en daarbij de ruimte krijgen van de gemeente om dat te doen.

De volgende subdoelstellingen zijn geformuleerd:

- 1 **Inzicht krijgen in het gemeentelijk beleid rondom burgerinitiatieven** en in de mogelijke stimulansen en blokkades die een rol spelen bij het realiseren van de doelen van initiatiefnemers.
- 2 **Overzicht krijgen van burgerinitiatieven in gemeente ‘s-Hertogenbosch:** de terreinen waarop deze burgerinitiatieven plaatsvinden, de deelnemers, de doelen, de werkwijzen, de vormen, et cetera.
- 3 **Casus Wijk-, buurt- en dorpsbudget:** inzicht in de aantallen en aard van de aanvragen, de uitgaven, het procesverloop, de wegingscriteria, de rollen en de (beslis)bevoegdheden binnen de organisatie en het bestuur.

Onderzoeksvragen

Deze subdoelen zijn vertaald in de volgende onderzoeksvragen:

- 1 Welke visie, welk beleid en welke procedures gelden binnen de gemeente voor het ontvangen en verwerken van initiatieven van inwoners? Hoe responsief is de gemeente ten aanzien van ideeën en initiatieven van inwoners?
- 2 Aan welke en aan hoeveel initiatieven wordt het wijk-, buurt- en dorpsbudget bij de gemeente ‘s-Hertogenbosch besteed, hoe verloopt de aanvraag- en toekenningsprocedure en waar liggen de (beslis)bevoegdheden?
- 3 Welke overige initiatieven zijn er 2018 door inwoners van gemeente ‘s-Hertogenbosch geïnitieerd en hoe zijn deze initiatieven ondersteund?

---

¹ Bestuursakkoord gemeente ‘s-Hertogenbosch 2018-2022, mei 2018.

De regeling Wijk-, buurt en dorpsbudget

De regeling Wijk-, buurt- en dorpsbudget is in het onderzoek als ondersteunende casus opgenomen om inzicht te genereren in de - aan de algemene doelstelling verbonden- onderzoeksvragen. Ook hebben we gekeken in hoeverre de regeling Wijk-, buurt- en dorpsbudget een goed instrument is voor het ondersteunen van verschillende type burgerinitiatieven, of dat er nog meer nodig is om responsiviteit van de gemeente met betrekking tot burgerinitiatieven te verbeteren.

In het onderzoek stond het perspectief van de inwoners centraal: wat wilde de aanvrager bereiken met zijn/haar aanvraag? Is hij/zij daarin geslaagd? Hoe heeft men het ervaren?

Maatschappelijke impact

Het PON heeft in het onderzoek naar de regeling Wijk-, buurt- en dorpsbudget ook gekeken naar de maatschappelijke impact van de initiatieven. Het gaat erom inzicht te genereren in de mate van doelbereiking van de regeling Wijk-, buurt- en dorpsbudget, maar vooral ook die van de aanvragers:

- Wat was het (maatschappelijke) doel van het initiatief en is dat bereikt?
- Hoeveel inwoners zijn met het initiatief bereikt en vanuit welke rol (zelf doen, meedoen, meedenken)?
- Hoe hebben aanvragers het proces rondom aanvraag en uitvoering van het initiatief ervaren?

Begrip burgerinitiatieven

Bij burgerinitiatieven gaat het om initiatieven van inwoners die ten goede komen aan de leefbaarheid van de woonomgeving en/of initiatieven die de sociale cohesie in de buurt, wijk of stad vergroten. Het gaat nadrukkelijk om initiatieven van onderop, vanuit inwoners zelf, waarbij de overheid geen sturende rol of rol als regievoerder op zich neemt, maar faciliteert als inwoners daar om vragen. We hebben in ons onderzoek deze begripsdefinitie gehanteerd.

Responsieve rol gemeente

In dit onderzoek kijken we ook naar de responsieve rol van de gemeente 's-Hertogenbosch. De Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) onderscheidt vier rollen voor overheidssturing²: de presterende overheid, de samenwerkende overheid, de rechtmatige overheid en de responsieve overheid in de actieve samenleving.

De NSOB beschrijft dat de opstelling van de overheid ten aanzien van maatschappelijke initiatieven goed past in wat ze beschrijven als het perspectief van de responsieve overheid. *'Het perspectief van de **responsieve overheid** gaat uit van de veerkracht en de maatschappelijke energie van de samenleving: van beweging die er is, van maatschappelijke waarde die al wordt geproduceerd op eigen initiatief, en van de overheid die zich daartoe moet verhouden. De overheid gaat niet naar buiten om daar haar eigen plannen en doelen te verkopen, maar sluit aan bij beweging die er buiten al is. Beweging die uit zichzelf overheidsdoelen ondersteunt of beweging die de overheid graag zou willen bijsturen. In het*

---

² Schulz, M. e.a. (2017). *Sturen en stromen. Overheid in een samenleving waarin iedereen stuur*. Den Haag: NSOB en provincie Zuid-Holland.

vierde kwadrant gaat het dus veel meer om het herkennen van ontwikkeling en het aangaan van een betekenisvolle verbinding daarmee en je er op een bepaalde manier toe verhouden.

Samengevat betekent een responsieve overheid dus een overheid die niet zelf aan het roer staat, maar die aansluit bij initiatieven of beweging van inwoners (of verenigingen of organisaties), die bijdragen aan de eigen doelen of gewenste beweging. De overheid neemt geen dominante rol of de rol van regievoerder op zich, maar doet mee met initiatieven die van onderop, vanuit inwoners ontstaan.

1.3 Methode van onderzoek

Het onderzoek hebben we uitgevoerd in verschillende fases die we in deze paragraaf verder beschrijven.

1.3.1 Fase 1: Inventarisatie gemeentelijk beleid

Doel:

Inzicht krijgen in het gemeentelijk beleid rondom burgerinitiatieven en in de mogelijke stimulansen en blokkades die een rol spelen bij het realiseren van de doelen van initiatiefnemers.

We zijn het onderzoek gestart met deskresearch en gesprekken met de gemeente om te achterhalen hoe het gemeentelijke beleid is ingericht met betrekking tot (het stimuleren en faciliteren van) burgerinitiatieven, en om te achterhalen welke ervaringen de gemeente heeft met initiatieven binnen en buiten de regeling. Een overzicht van geïnterviewde medewerkers van gemeente 's-Hertogenbosch vindt u in bijlage A.

1.3.2 Fase 2: Inventarisatie burgerinitiatieven

Doelen:

Casus Wijk-, buurt- en dorpsbudget: inzicht in de aantallen en aard van de aanvragen en de uitgaven.

Overzicht krijgen van burgerinitiatieven in gemeente 's-Hertogenbosch: de terreinen waarop deze burgerinitiatieven plaatsvinden, de deelnemers, de doelen, de werkwijzen, de vormen, et cetera.

Vervolgens hebben we geïnventariseerd welke burgerinitiatieven er in de 's-Hertogenbosch door inwoners geïnitieerd worden. De Rekenkamercommissie heeft daarbij gevraagd om een focus op de regeling Wijk-, buurt en dorpsbudget (WBD-regeling). We onderscheiden daarom in deze rapportage initiatieven van inwoners binnen de WBD-regeling en initiatieven van inwoners die geen aanvraag hebben gedaan voor de WBD-regeling (overige initiatieven).

Inventarisatie regeling en aanvragen Wijk-, buurt- en dorpsbudget

Via deskresearch, interviews en kwantitatieve analyse hebben we nader ingezoomd op de WBD-regeling. We hebben met de gemeente gesproken over de WBD-regeling en hebben van hen de kwantitatieve gegevens ontvangen van alle aanvragen voor het WBD-budget in 2018. Van deze gegevens hebben we een nadere analyse gemaakt.

We hebben in het onderzoek de volgende vragen meegenomen:

- Op welke wijze is de regeling Wijk-, buurt- en dorpsbudget beleidsmatig ingebed en welke ambities liggen eraan ten grondslag?
- Hoeveel aanvragen voor middelen uit het wijk- en dorpsbudget zijn er geweest in de periode 2017 (startjaar) en 2018?
- Wat is de aard van deze aanvragen? Voor welk type activiteiten c.q. initiatieven worden middelen aangevraagd?
- Uit welke wijken en buurten komen de aanvragen?
- Hoe verloopt het interne proces van aanvraag tot beschikking? Waar liggen de bevoegdheden?
- Welke formele en informele selectiecriteria worden gehanteerd bij het beoordelen van de aanvragen?
- Op welke wijze vindt verantwoording plaats over de besteding van middelen uit het wijk- en dorpsbudget? Hoe wordt de gemeenteraad geïnformeerd?

Inventarisatie burgerinitiatieven buiten de regeling

De Rekenkamercommissie wil ook graag inzicht in initiatieven van inwoners die geen aanvraag via het WBD-budget hebben gedaan. Wat wordt er door inwoners buiten de regeling om aan initiatieven ontplooid? Waar bestaan deze initiatieven uit? Wie zijn hierbij betrokken? Om zicht te krijgen op initiatieven buiten de regeling hebben we diverse werkwijzen gehanteerd. Zo hebben we via deskresearch via Coosto³, via Google en Facebook-pagina's informatie gezocht over burgerinitiatieven in de gemeente 's-Hertogenbosch. We hebben ook aan wijkmanagers, betrokken ambtenaren en via de bewonersadviesgroepen die we gesproken hebben gevraagd of zij op de hoogte waren van initiatieven die geen beroep hebben gedaan op het WBD-budget.

Kwantitatief onderzoek onder initiatiefnemers

Met de inventarisatie van initiatieven kunnen we geen representatief beeld genereren van ervaringen van inwoners met burgerinitiatieven in de gemeente 's-Hertogenbosch. Om een breder beeld te krijgen van ervaringen van initiatiefnemers en om onze bevindingen te toetsen, hebben we onder alle aanvragers van een subsidie uit het WBD-budget van 2018 en de overige initiatieven die we gevonden hebben, een online vragenlijst uitgezet. We hebben iedereen een uitnodiging per e-mail gestuurd met daarin een link naar een online vragenlijst.

De inhoud van de vragenlijst hebben we afgestemd met de begeleidingscommissie.

1.3.3 Fase 3: Nadere verkenning WBD-regeling

Doelen:

Casus Wijk-, buurt- en dorpsbudget: inzicht in het procesverloop, de wegingscriteria, de rollen en de (beslis)bevoegdheden binnen de organisatie en het bestuur.

Gesprekken met initiatiefnemers

In het online onderzoek onder initiatiefnemers hebben we een vraag opgenomen of mensen bereid waren om mee te werken aan een verdiepend interview. Van alle respondenten die aangaven hieraan mee te willen werken, hebben we in samenspraak met de Rekenkamercommissie een selectie gemaakt van tien initiatieven. We hebben daarbij gekeken naar geografische spreiding, aangevraagde budget, type activiteit en beoordeling aanvraag (subsidie toegekend of afgewezen). We hebben gesproken met zes initiatiefnemers waarbij de WBD-aanvraag (gedeeltelijk) is goedgekeurd, twee waarbij de aanvraag is afgewezen en twee initiatiefnemers waarbij het initiatief niet via het WBD-budget gefinancierd is.

---

³ Coosto is een methodiek om via zoekopdrachten online data inzichtelijk te maken. Coosto vindt op basis van thematische of geografische online zoekopdrachten, social media berichten of berichten gepubliceerd op bijvoorbeeld websites van huis-aan-huisbladen.

Gesprekken met bewonersadviesgroepen

Een belangrijke rol binnen de WBD-regeling ligt bij de leden van de bewonersadviesgroepen. We hebben met een selectie van zeven bewonersadviesgroepen gesproken over hun rol (beleving), de contacten met aanvragers en wijkmanagers, de (in)formele werkwijze en wijze van besluitvorming.

Gesprekken met wijkmanagers/ondersteuners

In de zeventien wijken van de gemeente 's-Hertogenbosch zijn in totaal zeven wijkmanagers werkzaam. Deze zeven wijkmanagers worden aangestuurd door een teamleider en worden bij hun werkzaamheden ondersteund door drie ondersteuners. We hebben alle wijkmanagers en ondersteuners geïnterviewd over hun rol als wijkmanager/ondersteuner en hun ervaringen met het WBD-budget en de bewonersadviesgroepen.

Een overzicht van alle personen met wie we gesproken hebben, leest u in bijlage A.

1.4 Begeleidingscommissie

Bij de voorbereiding en uitvoering van het onderzoek hebben we nauw samengewerkt met de leden van de subcommissie van de Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch. We hebben de online vragenlijst voor initiatiefnemers, de selectie van te interviewen initiatiefnemers en de conceptrapportage met hen afgestemd.

1.5 Leeswijzer

In deze rapportage leest u de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 2 beschrijven we het gemeentelijk beleid omtrent burgerinitiatieven. In hoofdstuk 3 gaan we nader in op initiatieven die binnen het WBD-budget zijn aangevraagd in 2018, hoofdstuk 4 zoomt in op overige initiatieven. In hoofdstuk 5, 6 en 7 zoomen we in op de WBD-regeling en komen achtereenvolgens de wijkmanagers, initiatiefnemers en bewonersadviesgroepen aan het woord. We sluiten het rapport af met een hoofdstuk conclusies (hoofdstuk 8).

2 Gemeentelijk beleid burgerinitiatieven

2.1 Inleiding

Eén van de doelen van het onderzoek is zicht krijgen op het gemeentelijk beleid rondom burgerinitiatieven en in de mogelijke stimulansen en blokkades die een rol spelen bij het realiseren van de doelen van initiatiefnemers. We hebben hiervoor deskresearch uitgevoerd en zijn in gesprek gegaan met verschillende medewerkers van de gemeente, op enigerlei wijze betrokken bij burgerparticipatie.

2.2 Bestuursakkoord 2018–2022

In het bestuursakkoord van de gemeente 's-Hertogenbosch 2018-2022⁴ wordt ruim aandacht besteed aan de rol van de gemeente bij initiatieven van inwoners. Uitgangspunt is overheidsparticipatie waarbij de overheid geen sturende of regievoerende rol op zich neemt, maar initiatieven van inwoners ondersteunt. Dit betekent dat de gemeente, als het gaat om burgerinitiatieven, een responsieve rol op zich neemt. Over deze responsieve rol en wat die inhoudt, leest u meer in paragraaf 2.3.

Bestuursakkoord van de gemeente 's-Hertogenbosch 2018-2022:

'Samenwerken: we kunnen en willen niet anders!

Maatschappelijke vraagstukken worden steeds complexer. En veranderingen vinden steeds in een hogere tempo plaats. Verschillende opgaven vragen om een antwoord. Daar kunnen en willen we niet alleen voor zorgen. We doen hierbij een beroep op andere partners binnen en buiten onze gemeente. Maar ook op de Bossche samenleving. De benodigde kracht is er, zo laat het verleden zien met tal van creatieve oplossingen voor verschillende maatschappelijke opgaven. En inwoners van onze gemeente laten steeds zien bereid te zijn om de mouwen op te stropen. Bijvoorbeeld om hun naasten of omgeving te helpen. Aan die creativiteit en inzet geven wij ruim baan. Dat betekent niet dat wij onze handen er vanaf trekken. Of dat we initiatieven op termijn weer over willen nemen.

Ons uitgangspunt is overheidsparticipatie. Dat betekent dat wij als gemeente veel minder 'zorgen dat' maar vooral 'zorgen voor'. Het is een omslag van overwegend zelf organiseren naar het meer ondersteunen van maatschappelijke initiatieven. En van aanbod- naar vraaggericht werken. Dit is in lijn met onze dienstverlening. Hier past ook het accepteren van risico's bij. En het erkennen van het gegeven dat initiatieven soms mislukken. Maar overheidsparticipatie is niet noodzakelijk altijd de beste oplossing. In sommige gevallen en bij bepaalde maatschappelijke uitdagingen blijft een actievare rol van de gemeente nodig.'

---

⁴ Bestuursakkoord gemeente 's-Hertogenbosch 2018-2022, mei 2018.

Inwoners laten ten opzichte van vroeger op een andere manier hun stem horen. In het verleden organiseerden zij zich vooral geografisch, bijvoorbeeld vanuit een wijk of buurt. Tegenwoordig vragen inwoners vooral aandacht voor concrete onderwerpen en thema's die hen raken. Deze beperken zich vaak niet tot een wijk of buurt. De vraag is of en hoe de werkwijze van wijk- en dorpsraden daar nog bij past. Zowel qua vertegenwoordiging als taakomschrijving.

Vooraf rond aanpassingen in de directe woon- en leefomgeving zien we een opgave de werkwijze te veranderen. En om inwoners in een vroege fase te betrekken. Zij vragen hier ook zelf om. Dit komt eveneens naar voren uit gesprekken met hen in aanloop naar dit akkoord. Met een vernieuwde manier van werken maken we voor inwoners beter zichtbaar welke belangen er precies zijn. Dit zorgt uiteindelijk voor een betere besluitvorming.

We doen meer recht aan de betrokkenheid van inwoners met een nieuw Bosch model. En houden daarbij rekening met verschillende belangen. We richten ons daarom zoveel mogelijk op samenwerking met alle groepen bewoners.

We kunnen niet alleen inwoners van onze gemeente vragen om samen met ons maatschappelijke opgaven op te lossen. Daar hebben we ook maatschappelijke organisaties, bedrijven en medeoverheden binnen en buiten onze gemeente hard bij nodig. Daarom zoeken we in de directe regio en bovenregionaal actief naar samenwerking. En geven daarmee ook meer invulling aan onze positie als hoofdstad van Brabant.

De gemeente zet deze bestuursperiode onder andere in op:

- *Een Bosch model waarmee we meer recht willen doen aan de betrokkenheid van inwoners. We onderzoeken of en hoe initiatieven als de ideeënmakelaar, G1000, burgerbegroting en hackatons hierin een plek kunnen krijgen. We experimenteren met vernieuwende participatie concepten. Bijvoorbeeld met Cityboost. Dit project geeft jongeren een actieve rol om hun eigen wensen en besluitvorming te realiseren.*
- *Een verdere invulling aan het Right to Challenge. Hiermee ondersteunen we initiatieven binnen het sociaal domein, stedelijke ontwikkeling, beheer en onderhoud van voorzieningen. En waar mogelijk geven we ruimte aan die initiatieven om blijvend taken van onze gemeente over te nemen.*

2.3 Gemeentelijk beleid burgerinitiatieven

De gemeente 's-Hertogenbosch heeft verschillende beleidsinstrumenten om initiatieven van inwoners te ondersteunen. Zo is er een mogelijkheid voor inwoners om een burgerinitiatief op de agenda van de gemeenteraad te plaatsen of om een petitie bij de gemeenteraad in te dienen. Verder zijn er verschillende subsidieregelingen, waaronder het Wijk-, buurt- en dorpsbudget, waar inwoners met initiatieven een beroep op kunnen doen om hun initiatief financieel te ondersteunen.

Om een breder beeld te krijgen van het gemeentelijk beleid inzake burgerinitiatieven hebben we ook gesproken met diverse beleidsambtenaren van de gemeente. In deze paragraaf beschrijven we de verschillende mogelijkheden die inwoners hebben om burgerinitiatieven kenbaar maken bij de gemeenten en beschrijven we welke subsidieregelingen de gemeente kent. In paragraaf 2.6 beschrijven we het gemeentelijk beleid vanuit de beleidsambtenaren met wie we gesproken hebben.

2.3.1 Indienen van een burgerinitiatief bij de gemeenteraad

De gemeente 's-Hertogenbosch biedt inwoners die een idee hebben om de stad mooier of beter te maken de mogelijkheid om hun burgerinitiatief op de agenda van de gemeenteraad te zetten. De raad vergadert hier over en besluit daarna of ze instemmen met het idee of niet.

Voor het indienen van een burgerinitiatief bij de gemeenteraad gelden een aantal spelregels. De belangrijkste zijn:

- De initiatiefnemer moet zestien jaar of ouder zijn;
- Het voorstel moet gaan over een onderwerp waarvoor de gemeenteraad bevoegd is om er een besluit over te nemen;
- In het voorstel moet een concept besluit zijn opgenomen waarover de gemeenteraad kan beslissen. Ook moet in het voorstel een uitleg en een globale kostenraming staan;
- Het voorstel is schriftelijk ingediend en in de Nederlandse taal geschreven;
- Minimaal honderd inwoners van de gemeente van zestien jaar en ouder moeten steun aan het voorstel geven. Ze zetten hun handtekening, naam, adres en geboortedatum op een lijst.

Wanneer een burgerinitiatief door de gemeenteraad is goedgekeurd, worden initiatiefnemers uitgenodigd om hun plan in een raadscommissie mondeling toe te lichten en om vragen over het plan te beantwoorden. Na bespreking van het plan brengt de commissie een advies over het voorstel uit aan de gemeenteraad. In dit advies wordt duidelijk welke fracties voor en welke tegen zijn. Dit geeft de haalbaarheid van het voorstel in de raadsvergadering weer. De gemeenteraad neemt tijdens de raadsvergadering uiteindelijk een besluit. Bij meerderheid van stemmen wordt het voorstel aangenomen. In 2018 is geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een initiatief op de agenda van de raad te plaatsen.

2.3.2 Petities

Inwoners van 's-Hertogenbosch hebben ook de mogelijkheid om een petitie in te dienen bij de gemeenteraad. Een petitie kan gaan over een idee om 's-Hertogenbosch mooier of beter te maken of over bijvoorbeeld een probleem waarvan inwoners denken dat de gemeente het kan oplossen. Anders dan bij het indienen van een burgerinitiatief is het bij een petitie niet verplicht om een minimum aantal handtekeningen op te halen. Aan het indienen van een petitie zijn geen regels verbonden. Na het indienen van een petitie bekijkt de gemeenteraad wie het best op de petitie kan reageren: de gemeenteraad zelf of het college van B&W.

2.3.3 Subsidieregelingen

De gemeente kent diverse subsidieregelingen om uitvoering te geven aan haar beleidsambities en initiatief van inwoners, organisaties en verenigingen te ondersteunen (zie paragraaf 2.2). De gemeente heeft alle regelingen opgenomen op haar website, ze zijn naar thema geordend. Er kan subsidie aangevraagd worden voor initiatieven op het gebied van bouwen en wonen, kunst en cultuur, milieu, onderwijs en jeugd, sport en vrije tijd, veiligheid en zorg en ondersteuning. Een overzicht van alle regelingen is opgenomen in bijlage B. In de gesprekken die we met de gemeente gevoerd hebben (zie paragraaf 2.6), gaan we nader in op enkele regelingen.

Omdat we voor het onderzoek in opdracht van de Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch inzoomen op de basis van het Wijk-, buurt- en dorpsbudget, beschrijven we deze regeling hieronder uitgebreider.

2.4 Het Wijk-, buurt- en dorpsbudget (WBD)

Voorgeschiedenis

In januari 2016 heeft de gemeente 's-Hertogenbosch besloten om met ingang van 1 januari 2017 een nieuwe subsidieregeling 'Leefbaarheid wijken en dorpen' in te stellen. Bestuursraden, wijkraden, dorpsraden en andere gremia van bewoners zijn hiervoor samen met de gemeente aan de slag gegaan om de nieuwe subsidieregeling vorm te geven. Met de inwerkingtreding van de nieuwe subsidieregeling in 2017 wordt de *'tendens gefaciliteerd waarbij bewoners steeds vaker zelf keuzes kunnen en willen maken op het gebied van leefbaarheid (sociaal, fysiek en veilig). Bewoners zijn per slot van rekening dé deskundigen in hun eigen straat of buurt. Daarenboven versterkt deze ontwikkeling burgerparticipatie en vergroot het de sociale binding en gezamenlijke verantwoordelijkheid'*⁵.

---

⁵ Gemeente 's-Hertogenbosch, Raadsvoorstel wijk-, buurt- en dorpsbudget, 26 januari 2016).

Doel van het WBD-budget

In de subsidieverordening Wijk-, buurt- en dorpsbudget⁶ staat het volgende beschreven: 'Het doel van deze subsidie is om bewoners in 's-Hertogenbosch in staat te stellen zelf initiatieven te ontplooien die de leefbaarheid (sociaal, fysiek en veilig) in buurten, wijken en dorpen bevorderen. Subsidie kan aangevraagd worden door inwoners (of een persoon namens een organisatie) die woonachtig zijn in 's-Hertogenbosch. De subsidie kan worden aangevraagd wanneer activiteiten bijdragen aan het bevorderen van de leefbaarheid (sociaal, fysiek en veilig) in buurten, wijken en dorpen. Voor wijken, buurten en dorpen is jaarlijks een budget beschikbaar. Voor 2018 bedraagt het subsidieplafond € 741.290. Voor wijk-, buurt en dorp overstijgende activiteiten is het subsidieplafond € 30.000. Subsidieverzoeken die betrekking hebben op een bepaalde wijk, buurt of dorp, worden door de bewonersadviesgroep van de betreffende wijk, buurt of dorp beoordeeld en voorzien van een advies aan de gemeente. Subsidieverzoeken voor stedelijke activiteiten worden ambtelijk van advies voorzien'.

Uitgangspunten nieuwe regeling 2017

Eén van de belangrijkste opdrachten van de nieuwe subsidieregeling was het voorkomen van bureaucratische rompslomp. In de regeling die inging per januari 2017 hanteert de gemeente de volgende uitgangspunten:

- Er komt per wijk, buurt of dorp een budget waarover kan worden beschikt;
- Hoogte van het budget per wijk, buurt of dorp wordt jaarlijks naar rato van inwoneraantal vastgesteld;
- Voorstellen van inwoners worden door een bewonersadviesgroep met voldoende draagvlak per wijk, buurt of dorp van een advies voorzien;
- Bij een positief advies wordt het bedrag door de gemeente aan de initiatiefnemers betaalbaar gesteld;
- B&W besluit over het voorstel/plan en kan zo nodig afwijken van het advies van de bewonersadviesgroep. B&W heeft mandaat hiervoor gelegd bij de het Afdelingshoofd Wijkmanagement.

Bewonersadviesgroepen

Voor iedere wijk, buurt of dorp zijn eind 2016 zogenaamde bewonersadviesgroepen samengesteld: een groep betrokken bewoners uit het gebied waar de aanvraag over gaat, geeft een advies over de ingediende aanvragen. De bewonersadviesgroepen dienen een zo goed mogelijke afspiegeling te zijn van de wijk, buurt of dorp. De leden van de bewonersadviesgroepen zijn door het college van B&W benoemd. Een raadslid of commissielid niet zijnde raadslid, kan geen deel uitmaken van een bewonersadviesgroep.

---

⁶ Gemeente 's-Hertogenbosch, Subsidieregeling Wijk-, buurt- en dorpsbudget 2018.

Criteria voor aanvragen

Er gelden enkele criteria⁷ voor beoordeling van een aanvraag voor WBD-budget. Zo dienen aanvragen te voldoen aan:

- Juistheid, volledigheid en tijdigheid
- Passend binnen de doelstelling van de subsidieregeling
- Niet in strijd met wet- en regelgeving
- Niet in strijd met het algemeen belang.

Verder moet een initiatiefnemer zelf zorgen voor draagvlak van zijn of haar initiatief in de omgeving. Een subsidieverzoek moet via de gemeentelijke website aangevraagd worden. Op de gemeentelijke website is onder subsidies een standaard aanvraagformulier Wijk-, buurt- en dorpsbudget opgenomen. Iedere aanvraag dient gepaard te gaan met een duidelijke begroting.

Eigen spelregels

Iedere bewonersadviesgroep is vrij om extra spelregels⁸ vast te stellen voor hun eigen gebied. Deze gelden dan naast de hierboven genoemde criteria. Aanvragen kunnen dus in de ene wijk anders beoordeeld worden dan in de andere wijk.

Zo hebben sommige wijken bepaald dat er bij een initiatief geen sprake mag zijn van een individueel of commercieel belang, dat leden van de bewonersadviesgroep die zelf een aanvraag indienen, uitgesloten zijn van advisering hierover of dat begrotingsposten onvoorzien en eten en drinken niet in aanmerking komen voor een bijdrage. Ook hebben sommige bewonersadviesgroepen vastgesteld dat het budget voor aanvragen van straatfeesten gemaximeerd is, ze ontvangen hiervoor bijvoorbeeld een maximale bijdrage van € 300. Ook vragen sommige bewonersadviesgroepen een terugkoppeling van de activiteit middels het aanleveren van een stukje tekst en/of foto van de activiteit.

Voortgangsrapportage en evaluatie WBD-regeling 2017

Medio 2017 is er een voortgangsrapportage⁹ over de WBD-regeling verschenen. Daarin is teruggeblikt op de eerste 5 maanden van de regeling, een periode waarin meer dan 300 aanvragen zijn ingediend. De initiatiefnemers beoordeelden de regeling met een ruime 7 en de bewonersadviesgroepen waren positief kritisch over de regeling, op onderdelen zijn verbeterpunten aangedragen. Ook over het gehele kalenderjaar 2017 is een evaluatie uitgevoerd¹⁰. Ook daaruit blijkt tevredenheid met de regeling, zowel vanuit aanvragers, bewonersadviesgroepen als ambtenaren.

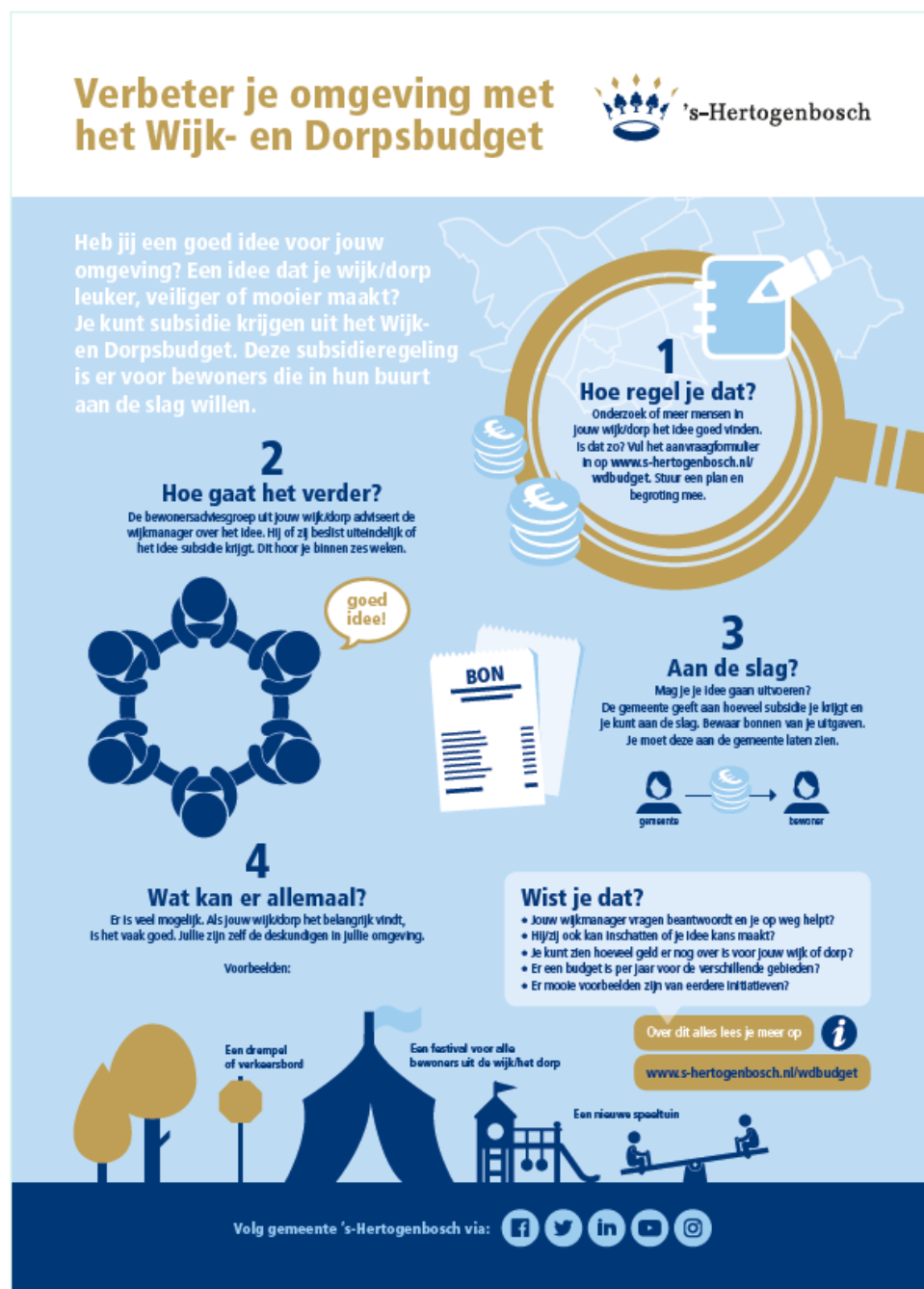
⁷ Gemeente 's-Hertogenbosch, Subsidieregeling Wijk-, buurt- en dorpsbudget 2018.

⁸ Gemeente 's-Hertogenbosch, Algemene en specifieke spelregels Wijk-, buurt- en dorpsbudget 2018.

⁹ Raadsinformatiebrief, Voortgang subsidieregeling Wijk-, buurt- en dorpsbudget, 21 juni 2017.

¹⁰ Raadsinformatiebrief, Evaluatie wijk-, buurt- en dorpsbudget 2017, juni 2018.

Figuur 1 Stappenplan Wijk- buurt- en dorpsbudget*

(bron: gemeente 's-Hertogenbosch)

2.5 In gesprek met gemeente over burgerinitiatieven

Om beter zicht te krijgen op het gemeentelijk beleid hebben we vier gemeentelijke ambtenaren die op enigerlei wijze in hun werk betrokken zijn bij burgerparticipatie of -initiatieven geïnterviewd. We hebben gesproken met de gemeentelijke contactpersoon voor het WBD-budget, de contactambtenaar van het Maatschappelijk Initiatieven Fonds, een beleidsmedewerker Realisatie en Beheer Openbare Ruimte en met de gemeentelijke projectmanager van de Omgevingswet.

2.5.1 De WBD-regeling

Om meer te weten te komen over de WBD-regeling hebben we gesproken met het afdelingshoofd Wijkmanagement, tevens de gemeentelijke contactpersoon van de WBD-regeling. Hij is daarbij eveneens teamleider van de zeven wijkmanagers die 's-Hertogenbosch telt.

Ontstaan van het WBD-budget

Het WBD-budget is in 2016 ontstaan uit een combinatie van zo'n zeven verschillende subsidieregelingen die geheel of deels opgeheven zijn. Ze zijn samengevoegd in een nieuwe regeling. Het idee was om de toen bestaande subsidieregelingen te 'ontschotten'. Zo zijn de DOE-geld regeling (gericht op jongeren) en de regeling Bewoners Initiatief Gelden (BIG) opgeheven en overgegaan in de WBD-regeling.

'Bij de WBD zijn bewoners in de lead, het is een budget van en voor bewoners. Op de website wordt wekelijks een update gegeven van hoeveel budget iedere wijk is en hoeveel er nog resteert'.

Aanvragen voor het WBD-budget

Aanvragen voor het WBD worden altijd digitaal gedaan via de website van de gemeente. Deze aanvragen komen binnen bij afdeling Services van de gemeente, dat geldt voor steeds meer subsidieaanvragen van de gemeente. De afdeling Services stuurt deze door naar de betreffende wijkmanager of ondersteuner. Het maakt niet uit hoe vaak mensen een aanvraag indienen. Ze mogen ook vanuit een stichting een aanvraag indienen.

Iedere aanvrager ontvangt een schriftelijke beschikking over de aanvraag. Bovendien houdt de afdeling Services er rekening mee dat een aanvraag niet meerdere malen via verschillende potjes ingediend wordt.

Ondersteuning bij aanvragen

Sommige initiatiefnemers worden in hun aanvraag geholpen door vrijwilligers van de wijkpleinen, dat is een laagdrempelige toegang in aandachtswijken. Soms adviseren ondersteuners van de wijkmanagers of welzijnswerkers de initiatiefnemers bij het indienen van hun aanvraag.

Het afdelingshoofd Wijkmanagement geeft aan: *‘Door de wijze van invulling van het WBD-budget wordt een setting gecreëerd waarin de afdeling de dialoog tussen initiatiefnemers en het gemeentelijk apparaat eenvoudig kan stimuleren. Het is echter geen expliciet doel dat in de subsidieregeling is opgenomen.’*

Bereik van de regeling

‘Op ruim 150.000 inwoners zagen we afgelopen jaar zo’n 800 aanvragen. Uit de gegevens van de aanvragers blijkt dat jongeren relatief weinig aanvragen indienen en ook zien we minder laagopgeleiden onder de aanvragers. Dat is ook één van de redenen dat er zo weinig regels zijn voor het aanvragen van een subsidie. Hoe meer regels, hoe meer je mensen uit bepaalde groepen wegjaagt. Het moet echt zo laagdrempelig mogelijk zijn’.

In de bewonersadviesgroepen zitten relatief weinig jongeren. Voor wat betreft de jongeren zijn er in de stad jongerenambassadeurs actief die jongeren wijzen op de mogelijkheden voor subsidieaanvragen. Voor deze groep jongeren (tussen de 12 en 30 jaar) is een aparte subsidieregeling in het leven geroepen: Cityboost. Een subsidie die als doel heeft om jonge Bosschenaren met elkaar te verbinden. Om in aanmerking te komen voor deze subsidie kunnen jongeren met een initiatief zich aanmelden voor een challenge. Hierbij kunnen ze geholpen worden bij het opstellen van een plan, een begroting en een pitch. Alle plannen worden vervolgens gepresenteerd op het Cityboostfestival, waarna de initiatieven gerealiseerd kunnen worden¹¹.

Bewonersadviesgroepen

Het afdelingshoofd Wijkmanagement geeft aan dat iedere wijk, buurt of dorp voor het samenstellen van de bewonersadviesgroep een eigen vorm heeft gekozen. Zo heeft in de wijken Engelen/Bokhoven de bestuursraad de taak van bewonersadviesgroep op zich genomen. In Nuland is de secretaris van de dorpsraad tevens voorzitter van de bewonersadviesgroep geworden, waarbij de taken volledig gescheiden zijn en besluitvorming geheel door de bewonersadviesgroep gedaan wordt. Verder is ook vastgesteld dat een raadslid geen lid van een bewonersadviesgroep mag zijn.

De wijk West is erg groot, daarom is er voor gekozen om die op te delen in verschillende gebieden met ieder een eigen bewonersadviesgroep. De bewonersadviesgroep van Kruiskamp, Schutskamp, Deuteren, Moerputten staat los van de wijkraad (Schutskamp/Kruiskamp). Er is wel sprake van personen die in beide gremia zitting hebben. Boschveld heeft een eigen bewonersadviesgroep en het Paleiskwartier heeft geen wijkraad, maar wel een bewonersadviesgroep. Leden van bewonersadviesgroepen worden formeel benoemd door het college van B&W.

---

¹¹ <https://cityboost073.nl/>

Ook de werkwijze voor het beoordelen van aanvragen is verschillend bij de bewonersadviesgroepen. Zo vragen sommige bewonersadviesgroepen aan initiatiefnemers die meer dan €750 aanvragen om zich via een pitch te presenteren. Soms vindt er ook nog overleg tussen de initiatiefnemer en de wijkmanager plaats over de ingediende aanvraag. De bewonersadviesgroepen hebben jaarlijks, samen met de gemeente, onderling overleg, om te leren van elkaar en om elkaar te inspireren.

Verantwoording

De financiën van initiatieven onder een bedrag van € 5.000 worden steekproefsgewijs gecontroleerd, initiatiefnemers moeten daarom alle bonnetjes bewaren van de uitgaven die zij met het WBD-geld doen. Initiatieven die een bedrag van €5.000 of meer ontvangen, worden altijd achteraf gecontroleerd, zij moeten een inhoudelijke en financiële verantwoording geven van hun initiatief, aldus de verantwoordelijke manager. De controle vindt plaats door controllers van de financiële afdeling van de gemeente.

Verbeterpunten

Het afdelingshoofd Wijkmanagement geeft over de gemeentelijke ambitie met het de WBD-regeling aan: *‘Het is een enorm succes. De dialoog komt op gang en we willen echt luisteren naar de bewoners wat er op gang komt. Het uiteindelijke doel is dat mensen binding met de buurt krijgen en houden en dat ze graag willen blijven wonen in hun buurt omdat het er fijn is om te wonen. We zijn nog niet waar we willen uitkomen. Wat nog te verbeteren valt, is het bevorderen van dialoog tussen het ambtelijk apparaat en inwoners’.*

2.5.2 Maatschappelijk Initiatieven Fonds

We zoomen hier nader in op het Maatschappelijk Initiatieven Fonds (MIF), een subsidieregeling om maatschappelijke initiatieven die bijdragen aan de sociale kwaliteit van 's-Hertogenbosch te ondersteunen¹². Evenals bij de WBD-regeling geldt ook hier dat initiatieven geen commercieel doel mogen hebben en dat het moet gaan om een particulier maatschappelijk initiatief dat bijdraagt aan een concreet sociaal doel in de stad, wijk of buurt. Het initiatief moet een sociaal doel nastreven en een maatschappelijk positief effect hebben. Verschil met het WBD-budget is dat het bij aanvragen voor het MIF om grotere projectaanvragen gaat voor een substantieel bedrag (variërend van €20.000 tot €50.000 per aanvraag), bij de WBD gaat het voornamelijk om kleinere initiatieven binnen de categorieën sociaal, fysiek en veilig. Verder ligt de beoordeling van aanvragen via het MIF niet bij inwoners, maar bij de gemeente.

Een ander verschil is dat bij MIF-aanvragen actief gezocht wordt naar cofinanciering.

We hebben gesproken met de beleidsmedewerker Onderwijs, Arbeidsmarkt en Participatie bij de gemeente en tevens aanspreekpunt voor het Maatschappelijk Initiatieven Fonds.

---

¹² Gemeente 's-Hertogenbosch, Subsidieregeling Maatschappelijk Initiatievenfonds 2019

Het MIF is in 2015 in het leven geroepen, het gaat hierbij om aanvragen voor grotere bedragen, het fonds heeft een budget van € 1,5 miljoen en met name een sociale focus. Inwoners kunnen aanspraak maken op een incidenteel bedrag en op een structureel bedrag. Voor het MIF moeten inwoners zelf een plan opstellen met een financiële onderbouwing. Het zijn veelal aanvragen voor projecten met een blijvend karakter.

Voorbeelden van aanvragen die de beleidsmedewerker noemt zijn het buurtinitiatief Bij Katrien¹³, een soort ontmoetingsplek of woonkamer in de Bossche binnenstad waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten en de tot ontmoetingsruimte omgebouwde fietsenkelder in drie flats voor ouderen.

Bij het MIF gaat het in tegenstelling tot het WBD om projecten met een meer structureel karakter. Het fonds kent meer voorwaarden dan de WBD. Verder moet het MIF aanvragen ook om vernieuwende projecten gaan.

Aanvragen voor het MIF

Aanvragen voor het MIF komen binnen via de website van de gemeente. Op deze website staan ook alle andere regelingen genoemd. De beleidsmedewerker geeft aan dat hier wel een punt van aandacht ligt. *‘Er zijn veel regelingen en iedere regeling heeft zijn eigen voorwaarden en doelen. Sommige initiatieven hebben meerdere raakvlakken, het is dan belangrijk dat we intern zorgen dat het bij de juiste afdeling terecht komt’*. Aanvragen komen centraal binnen bij Afdeling Services die de aanvraag registreren en zorgen voor de juiste routing. De afdeling houdt zich ook bezig met verantwoording van de aanvragen en de controles.

Responsiviteit gemeente

De beleidsmedewerker geeft aan dat veel plannen die ingediend worden nog niet helemaal rijp zijn om in te dienen. Is er bijvoorbeeld al draagvlak voor in de wijk? Is de omgeving gemobiliseerd en zijn inwoners blij met het plan? Is er nagedacht over cofinanciering of crowdfunding? Hij geeft aan hierbij in dialoog te gaan met de initiatiefnemers, hen te adviseren en tips te geven zodat ze het plan verder uit kunnen werken alvorens de daadwerkelijke aanvraag voor het MIF te kunnen doen. Dat betekent soms ook dat er contact gelegd wordt tussen initiatiefnemer en andere ambtenaren of met de wijkmanager. Aanvragen voor het MIF worden altijd getoetst door het college van B&W. Na goedkeuring ontvangt de initiatiefnemer een beschikking van het college, soms met daarin aanvullende voorwaarden vermeld over bijvoorbeeld de begroting.

Verantwoording

‘Bij sommige aanvragen die zijn toegekend zit je er als gemeente strak op, meestal moet je er soepel mee om gaan. Het is belangrijk dat je het initiatief niet frustreert’. Bij twijfel kan je een tussentijds moment van verantwoording met de initiatiefnemer afspreken.

---

¹³ Voor meer informatie zie Website Bij Katrien: www.bijkatrien.com

In 2017 is er een eerste evaluatie geweest van het MIF¹⁴. In de raadsinformatiebrief hierover wordt gesteld dat *‘gezien de resultaten en input initiatiefnemers en partijen en eigen ervaringen, dat de MIF-regeling als kraamkamer van allerlei sociale bottom-up initiatieven voor en door inwoners meerwaarde heeft voor de gemeente. Zij leveren een bijdrage aan het verhogen van de sociale kwaliteit van de gemeente. Er zijn allerlei verschillende initiatieven losgekomen vanuit de samenleving zelf. Deze initiatieven bevorderen de participatie van inwoners, de binding en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Men ervaart de vrijheid om een sociaal initiatief op te zetten en te starten.*

Het onderzoek, de gesprekken en observaties hebben ook een aantal knelpunten opgeworpen die we gaan oppakken met als doel om (nieuwe) initiatiefnemers in de toekomst nog beter te ondersteunen bij hun initiatief. Vooral het punt dat sommige initiatiefnemers behoefte hebben aan ondersteuning tijdens de uitvoering van het initiatief, bijvoorbeeld bij financiële vragen, communicatie of inzet van partijen. De gemeente kan daarbij ondersteunen maar vooral Initiatiefnemers van bestaande initiatieven kunnen hun kennis en ervaringen uitwisselen om andere of nieuwe initiatieven verder te helpen.

Een andere actie is dat we willen dat het voor onze inwoners duidelijk moet zijn bij wie ze moeten aankloppen bij de gemeente. We gaan onderzoeken of we de subsidiemogelijkheden sociaal domein transparanter en eenduidiger kunnen maken’.

2.5.3 Goed voor elkaar en Droomstad Den Bosch

De beleidsmedewerker Onderwijs, Arbeidsmarkt en Participatie is ook betrokken bij de subsidieregeling Goed voor elkaar en bij het online platform Droomstad Den Bosch. De regeling Goed voor elkaar heeft tot doel om kleinschalige activiteiten op het gebied van integratie, emancipatie en maatschappelijke participatie te stimuleren. De initiatieven waarvoor maximaal € 10.000 beschikbaar is, zijn bedoeld voor inwoners met een belemmering van sociaal-culturele, lichamelijke of geestelijke aard¹⁵. Het is een fonds speciaal voor activiteiten of projecten rondom eenzaamheid, armoede en integratie van kwetsbare doelgroepen zoals mensen met een beperking, allochtonen of mensen met psychische problemen. Er komen per jaar ongeveer 70 aanvragen binnen. Bij dit type aanvragen is er vaak behoefte aan een persoonlijk gesprek, er vindt regelmatig dialoog tussen gemeente en aanvrager plaats.

Droomstad Den Bosch¹⁶ is een online platform waarbij goede ideeën uit de stad worden verzameld en op een website worden geplaatst zodat ze voor iedereen te zien zijn. Deze ideeën kunnen door bezoekers geliket worden zodat initiatiefnemers een idee hebben van hoe hun plan valt bij andere inwoners en het plan anderen kan inspireren. Mensen kunnen feedback op het plan geven via het platform of aangeven dat ze mee willen helpen bij de realisatie ervan. Ook kunnen ze aangeven dat ze op de hoogte gehouden willen worden van het initiatief.

---

¹⁴ Raadsinformatiebrief, Maatschappelijk Initiatieven Fonds (MIF) tussenstand resultaten, 2017.

¹⁵ Gemeente 's-Hertogenbosch, Subsidieregeling 'Goed voor elkaar!' 2019.

¹⁶ Voor meer informatie zie: www.droomstaddenbosch.nl

De beleidsmedewerker geeft aan dat er sociaal veel gebeurt in de stad, ook in de kwetsbare wijken zie je steeds meer initiatieven.

Enige aandachtspunt is, zoals eerder is aangegeven, het slimmer inregelen van aanvragen, zorgen dat ze snel bij de juiste mensen of potjes terecht komen.

2.5.4 Openbare ruimte

Inleiding

We hebben eveneens gesproken een beleidsmedewerker Realisatie en Beheer Openbare Ruimte bij de gemeente. Hij vertelt dat er nu net een nieuw beleidsplan¹⁷ voor de komende 10 jaar is met hierin onder andere een visie over burgerparticipatie. Het centrale idee in dit nieuwe beleidsplan is dat inwoners en ondernemers steeds meer hun eigen keuzes willen maken als het gaat over de leefbaarheid in hun buurt of straat. Dit vraagt om een andere rolverdeling waarin de gemeente zich minder regelend en bevoogdend opstelt.

Eén van de speerpunten van dit nieuwe beleidsplan is de manier van omgaan met ideeën uit de wijken. De beleidsambtenaar handelt klachten van bewoners af die vaak betrekking hebben op initiatieven die de bewoners zelf bij de gemeente neerleggen en waar niets mee gedaan is. Als inwoners bij hem komen hebben ze al een *'aantal stations gehad'*.

Burgerparticipatie en de overheid

Volgens de beleidsmedewerker komen er veel mooie initiatieven van inwoners binnen bij de gemeente, juist ook via zijn afdeling. Dit zijn voor zijn afdeling ideeën die veelal betrekking hebben op fysieke investeringen. Aan deze burgerinitiatieven werd vroeger vaak geen opvolging gegeven door de gemeente. Er werd amper door de gemeente op gereageerd en dat moet veranderen, aldus het nieuwe beleid. Het nieuwe beleid werkt volgens hem van buiten naar binnen. Het gebruikt de kracht van de burgers, wat volgens hem niet betekent dat alle ideeën van burgers klakkeloos overgenomen moeten worden. Het is een soort wisselwerking; de burgers in eigen kracht houden en ondersteunen waar nodig. Niet meteen 'nee' zeggen op een burgerinitiatief, maar als gemeente hierin meedenken.

2.5.5 Omgevingswet

Tot slot hebben we gesproken met de programmamanager van de Omgevingswet. Hij bereidt de gemeente voor op de komst van de Omgevingswet. De Omgevingswet bundelt de wetgeving en de regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Door de bundeling van wetgeving zijn minder regels nodig. Iedere gemeente maakt een eigen omgevingsvisie. Ook komt er één Omgevingsplan, ter vervanging van de bestemmingsplannen.

De rol die burgerparticipatie daarin speelt, is dat hij de betrokkenheid van burgers wil versterken. Het bestuur en de raad vinden dat heel belangrijk.

---

¹⁷ Gemeente 's-Hertogenbosch, Beleidsplan Beheer Openbare Ruimte 2016-2025.

Bestuursakkoord gemeente 's-Hertogenbosch 2018-2022 over de Omgevingswet:

Ons uitgangspunt is dat lucht, water en bodem schoon moeten zijn. Dat is ook van belang voor de gezondheid en veiligheid van inwoners. De nieuwe Omgevingswet speelt hier eveneens op in. Wij wachten niet op de invoering van deze wet per 1 januari 2021. En gaan al eerder in de versnelling. Het is ons doel om in 2030 te voldoen aan de luchtkwaliteits-eisen van de Wereldgezondheidsorganisatie. Maar we zorgen hierbij ook voor een goede balans met de (economische) ontwikkeling en bereikbaarheid van onze gemeente.

Wij nemen onze verantwoordelijkheid en geven opvolging aan het klimaatakkoord van Parijs. Zo leveren we een bijdrage aan het tegengaan van klimaatverandering. Als gevolg hiervan verandert het landschap binnen onze gemeente flink. Om tempo te maken, is een actieve rol van de gehele lokale samenleving nodig. Samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties staan we voor een grote opgave. Bijvoorbeeld om woningen van het aardgas af te halen en om energiebesparende maatregelen te nemen. En om duurzame energie op te wekken. Bijvoorbeeld door het plaatsen van zonnepanelen en windmolens.

Gezamenlijk geven we vorm en inhoud aan deze transitie opgave. In sommige gevallen zijn minder prettige maatregelen nodig om onze doelen te bereiken. Wij lopen niet weg voor deze verantwoordelijkheid.

De Omgevingswet moet de betrokkenheid van inwoners bij de fysieke leefomgeving vergroten. De programmamanager geeft aan daarbij twee vormen van democratie te onderscheiden: ten eerste de Doe-democratie waarbij het initiatief ligt bij inwoners en hun leefwereld (denk aan de Right to Challenge) en ten tweede de participerende democratie waarbij het initiatief ligt bij de systeemwereld, de overheid bijvoorbeeld en waarbij inwoners bijdragen aan het lopende proces. De omgevingswet wil het participatieproces van inwoners aan beide kanten versterken.

De programmamanager geeft een uitgebreid voorbeeld van de wijk Sparrenburg in Rosmalen waar veel oude bomen stonden die voor overlast zorgen door schade aan stoepen en afval van bladeren.

Een aantal bewoners wilde dat de bomen gekapt worden, maar er ontstond gedoe tussen burens in enkele straten. De wijkraad vroeg de wijkambassadeurs vervolgens om straat voor straat bij bewoners langs te gaan om informatie te geven over het groen in de wijk. De spanning liep erg hoog op en het idee was dat er een wijkvisie moest komen. Om met iedereen hierover te kunnen praten waren locaties nodig, dit kon echter niet via het WBD-budget geregeld worden. Uiteindelijk is er vanuit het project Omgevingswet budget vrij gemaakt om een onafhankelijke externe partij te kunnen inhuren die de wijkvisie gaat opstellen. In deze wijkvisie wordt een door inwoners gezamenlijk gedragen beeld gevormd van wat ze willen behouden in de wijk en wat aangepakt of verbeterd kan worden. Deze wijkvisie 2030, voor en door bewoners, kan richting gaan geven aan de invulling van de plannen van de gemeente. Samenwerken en gelijkwaardigheid zijn hierbij belangrijke sleutelwoorden. In 2019 is gestart met de voorbereidingen om te komen tot de wijkvisie 2030.¹⁸ Met de wijkvisie vindt eigenlijk een permanente dialoog plaats tussen gemeente en

¹⁸ Voor meer informatie zie website www.sparrenburg.nl

inwoners. Inwoners van de wijk Sparrenburg worden opgeroepen om zich aan te melden als procesbegeleider, ze krijgen hiervoor een opleiding aangeboden en gaan daarna informatie verzamelen bij de inwoners uit verschillende doelgroepen en delen van de wijk. Buurtbewoners worden dus getraind om het gesprek aan te gaan met andere buurtbewoners.

De gemeente maakt zelf een gebiedsvisie, deze kan afwijken van de buurtvisie opgesteld door bewoners. Daarover moet de dialoog gevoerd worden.

Er is in ieder geval binnen de Omgevingswet zowel bij inwoners als bij het gemeentelijk bestuur een kanteling nodig. De gemeente gebruikt hiervoor verschillende hulpmiddelen zoals gamification en serious gaming Dit om een omgevingsdialoog tussen inwoners en gemeente te ondersteunen. Uiteindelijk gaat het om het in gesprek zijn met inwoners en hen actief laten participeren in het proces om te komen tot de nieuwe Omgevingswet.

3 Inventarisatie initiatieven WBD-budget

3.1 Inleiding

Voor het onderzoek hebben we op verzoek van de Rekenkamer van 's-Hertogenbosch het WBD-budget eruit gelicht. We hebben een kwantitatieve analyse gemaakt van de aanvragen voor het WBD-budget die in 2018 gedaan zijn. Daarbij hebben we onder andere gekeken naar het aantal initiatiefnemers, het type aanvragen, het aantal aanvragen per wijk en het aangevraagde budget. In dit hoofdstuk leest u de resultaten.

3.2 Aanvragen WBD-budget 2018

In onderstaande tabel staat een kwantitatief overzicht van de aanvragen die in 2018 binnen de WBD-regeling gedaan zijn. In totaal zijn er 790 aanvragen gedaan door 543 unieke aanvragers. Dat betekent dat sommige aanvragers één aanvraag gedaan hebben en sommige meerdere. Iets meer dan één op de tien aanvragen is afgekeurd: 693 aanvragen zijn toegekend (88%) en 95 zijn afgewezen (12%). Gemiddeld wordt er € 950 aan budget aangevraagd, het hoogst toegekende bedrag is ruim € 11.000.

Tabel 1 Overzicht aanvragen WBD-budget 2018*

	Aantal	Totaal bedrag
Totaal aantal aanvragen	790	
Aantal unieke aanvragers	543	
Aantal toegekende aanvragen	693	€ 660.739,97
Aantal afgewezen aanvragen	95	€ 175.197,00
Gemiddeld bedrag per aanvraag		€ 950,70
Laagst toegekende bedrag		€ 20,00
Hoogst toegekende bedrag		€ 11.334,08

*bron: gemeente 's-Hertogenbosch

Aanvragen naar type

Aanvragen kunnen onderscheiden worden naar type:

- **Sociaal:** betrekking hebbend op de menselijke samenleving, maatschappij en verhoudingen (bijvoorbeeld een festival, buurtfeest, ontmoetingsactiviteit);
- **Fysiek:** betrekking hebbend op de infrastructuur in wijken, buurten en dorpen (bijvoorbeeld een speelplek, speeltuin, groenbak of parkeervoorziening);
- **Veilig:** activiteiten en/of voorzieningen die gevaar of gevaarlijke situaties voorkomen (bijvoorbeeld voorlichting, veiligheidshesjes, aanschaf van een AED).

In onderstaande tabel hebben we de aanvragen van het WBD-budget over 2018 uitgesplitst naar type aanvraag. Veruit het grootste deel van de aanvragen (576, 83%) valt onder de categorie 'sociaal'. 13% (87) van de aanvragen gaat om initiatieven rondom fysieke zaken, 15 aanvragen gingen om aanvragen op het gebied van veiligheid en 15 aanvragen waren een combinatie van de verschillende typen.

Tabel 2 Aanvragen naar type – 2018

	Aantal
Sociaal (voor verdere uitsplitsing zie volgende tabel)	576
Fysiek	87
Veilig	15
Combinatie	15

De sociale initiatieven hebben we nog verder gespecificeerd naar type sociale activiteit. Bij 22% van de aanvragen gaat het om activiteiten zoals een wijk- of straatfeest, buurtbarbecue of burendag. 18% van de initiatieven gaat over een activiteit of project rondom een feestdag, bijvoorbeeld een kerstviering of paasviering of festiviteiten rondom Sinterklaas. 16% van de aanvragen gaat over een activiteit rondom sport, spel en hobby zoals bijvoorbeeld een hardloophwedstrijd, een jeu de boules toernooi of een knutselmiddag.

Tabel 3 Sociale initiatieven (576) aanvragen naar type

Soort aanvraag	Aantal	%
Feestdag (kerst / sinterklaas / Pasen)	155	27
Straatfeest / Buurtbarbecue / burendag	127	22
Sport / spel / hobby	90	16
Culturele activiteit of project	80	14
Carnaval	18	3
Overig	94	16

Aanvragen naar wijk

In tabel 4 hebben we het aantal aanvragen van 2018 uitgesplitst naar wijk. Ook leest u in de tabel het per wijk beschikbare budget van de WBD-regeling. Dit budget is gebaseerd op het aantal inwoners per wijk. We zien dat in Noord in 101 aanvragen zijn gedaan. Noord is tevens ook de wijk met het grootste aantal inwoners en derhalve het grootste beschikbare budget. In Paleiskwartier zijn de minste aanvragen gedaan voor WBD-budget. In januari 2019 zijn de wijken Rosmalen Noord en Zuid samengevoegd en hebben zij één budget te verdelen.

Tabel 4 Aantal aanvragen en budget naar wijk - 2018

Wijk	Aantal aanvragen	Beschikbare budget per wijk*	Toegekend budget per wijk	Resterend bedrag per wijk (stand van zaken 25.12.2018)
Binnenstad	42	€ 59.396	€ 34.982	€ 24.414
Boschveld	16	€ 14.210	€ 14.206	€ 4
De Groote Wielen	55	€ 37.969	€ 37.969	€ 0
Empel	32	€ 30.360	€ 27.000	€ 3.360
Engelen/ Bokhoven	30	€ 27.057	€ 27.057	€ 0
Hintham	19	€ 28.583	€ 28.583	€ 0
Kruiskamp/ Schutskamp/ Deutenen/ Moerputten	41	€ 70.727	€ 71.853	€ 0
Maaspoort	46	€ 78.672	€ 76.957	€ 1.715
Muntel/ Vliert/ Orthenpoort	39	€ 34.232	€ 29.938	€ 4.294
Noord	101	€ 89.686	€ 73.513	€ 16.173
Nuland	28	€ 20.153	€ 19.702	€ 451
Oost	52	€ 61.108	€ 49.473	€ 11.635
Paleiskwartier	9	€ 12.824	€ 9.745	€ 3.079
Rosmalen Noord	66	€ 58.141	€ 60.371	€ 0
Rosmalen Zuid	52	€ 43.740	€ 40.759	€ 2.980
Vinkel	18	€ 11.523	€ 12.117	€ 0
Zuid	21	€ 32.908	€ 16.991	€ 15.917
Stedelijk	26	€ 30.000	€ 29.024	€ 976
Totaal aantal aanvragen / beschikbaar budget 2018	693	€ 741.289	€ 660.240	€ 84.998

* het beschikbaar gestelde budget per wijk is gebaseerd op het aantal inwoners

3.3 Online onderzoek onder initiatiefnemers

We hebben alle initiatiefnemers die in 2018 een aanvraag voor het WBD-budget hebben gedaan uitgenodigd voor het invullen van een online vragenlijst. Ze konden voor maximaal 3 aanvragen de vragen invullen. Aan het einde van de vragenlijst konden ze aangeven of ze bereid waren om mee te werken aan een interview over de aanvraag die zij in 2018 gedaan hebben. Het veldwerk voor het onderzoek liep van 21 februari t/m 15 maart 2019.

Respons

In totaal hebben 247 initiatiefnemers de vragenlijst geheel of gedeeltelijk ingevuld. 118 hiervan hebben aangegeven mee te willen werken aan een verdiepend interview.

3.3.1 Aanvraag WBD-budget

Drie kwart van de respondenten geeft aan in 2018 één aanvraag gedaan te hebben. 16% heeft 2 aanvragen gedaan en 10% 3 of meer aanvragen. Respondenten konden de vragenlijst voor maximaal 3 aanvragen invullen.

Tabel 5 Hoeveel aanvragen heeft u in 2018 ingediend voor het WBD-budget? (n = 247)

	%
1 aanvraag	74
2 aanvragen	16
3 of meer aanvragen	10

Twee van de drie respondenten geven aan dat de subsidie die zij aangevraagd hebben volledig is toegekend, bij een derde is de aangevraagde subsidie gedeeltelijk toegekend en bij 6% (12 respondenten) is de aanvraag afgewezen.

Tabel 6 Wat is op uw aanvraag van toepassing? (n = 254)

	%
De subsidie is volledig toegekend	62
De subsidie is gedeeltelijk toegekend	33
De aanvraag is afgewezen	6

Wijk waarvoor de aanvraag bestemd was

In de responsgroep zijn initiatiefnemers uit alle wijken, buurten en dorpen vertegenwoordigd.

Tabel 7 Voor welke wijk, buurt of dorp was uw aanvraag bedoeld? (n = 258)

	%		%
Binnenstad	9	Noord	14
Engelen / Bokhoven	3	Nuland	5
Boschveld	3	Oost	9
De Groote Wielen	9	Paleiskwartier	2
Deuten / Schutskamp / Kruiskamp / Moerputten	6	Rosmalen Zuid	13
Empel	5	Rosmalen Noord	12
Hintham	5	Vinkel	5
Muntel / Vliert / Orthenpoort	7	Zuid	6
Maaspoort	6	gehele gemeente 's-Hertogenbosch	4

3.3.2 Doel en type initiatief

Bevorderen contacten buurt, saamhorigheid en sociale cohesie.

Het meest genoemde doel van de initiatieven is het bevorderen van de contacten tussen buurtbewoners. Hierbij gaat het veelal om kennismaking; tussen bewoners, maar voornamelijk ook met nieuwe bewoners. Regelmatig worden er specifieke doelgroepen benoemd waar het initiatief zich op richt. Denk aan het versterken van de contacten tussen jongeren en ouderen en het contact tussen buurtbewoners met diverse culturele achtergronden. Ook wordt er bij de initiatieven gesproken over het uit het isolement halen van bewoners, bijvoorbeeld eenzame ouderen. Verder wordt ook het bevorderen van de saamhorigheid in de buurt vaak als doel benoemd van de initiatieven. Dit valt veelal samen met het bevorderen van de contacten in de buurt. Er wordt aangegeven dat het bevorderen van de contacten en de saamhorigheid in de buurt zorgt voor het versterken van de leefbaarheid van de buurt.

Aanvraag voor sociale activiteit

De meeste initiatieven vragen het budget aan voor een sociale activiteit. Dit gaat bijvoorbeeld over organiseren van een straat- of buurtfeest, een festival of sinterklaas- en kerstactiviteiten. Deze activiteiten worden voornamelijk georganiseerd om contacten in de buurt te bevorderen en om de sociale cohesie te versterken.

Een aantal initiatieven is specifiek gericht op het bevorderen van sportparticipatie, door te proberen om sporten laagdrempeliger te maken. Dit gebeurt bijvoorbeeld middels loopevenementen. Verder zijn er aardig wat initiatieven die zich specifiek richten op kinderen. Deze initiatieven hebben bijvoorbeeld als doel om kinderen meer te laten sporten of hen een leuke dag / week te geven. Ook is er specifieke aandacht voor ouderen. Met name initiatieven die als doel hebben om ouderen uit hun isolement te halen of die als doel hebben om ouderen een leuke dag te bezorgen.

Fysieke aanvragen

Er zijn daarnaast ook aanvragen die als doel hebben om een fysieke investering te financieren. Het gaat dan bijvoorbeeld om de aanschaf van geluidsinstallaties, materialen of fietsenrekken. Sommige van deze fysieke aanvragen hebben een sociaal doel voor ogen, zoals het aanleggen van een jeu de boules baan waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Andere fysieke aanvragen hebben als doel om de veiligheid te verbeteren, bijvoorbeeld wanneer er verlichting wordt aangevraagd.

Sommige aanvragen hebben als doel om de buurt aantrekkelijker te maken, waarbij het initiatief zich voornamelijk richt op het verbeteren van de groenvoorzieningen.

Veiligheid

Een aantal initiatiefnemers benoemen het verbeteren van de veiligheid als voornaamste doel van de aanvragen. Er is meerdere keren een initiatief ingediend om een openbare AED te financieren, soms gekoppeld aan EHBO-lessen. Verder was er bijvoorbeeld een initiatief dat als doel had om fietsers beter zichtbaar te maken.

Samengevat

Een grote meerderheid van de initiatieven heeft als doel om de leefbaarheid van de buurt te vergroten, middels het bevorderen van contacten tussen buurtbewoners, het versterken van de saamhorigheid en het vergroten van de sociale cohesie in de buurt. Een minder groot aandeel van de initiatieven heeft als doel om iets fysieks aan te schaffen of de veiligheid te versterken.

Bekendheid met WBD-budget

We hebben aan de initiatiefnemers gevraagd hoe zij bekend zijn geworden met het WBD-budget van de gemeente. Uit tabel 8 blijkt dat een derde van de respondenten het budget al kende vanwege een eerdere aanvraag. Ongeveer een derde heeft erover gehoord van vrienden of buurtgenoten. Een kwart geeft aan dat de wijkmanager hem of haar over de regeling geïnformeerd heeft. En een op de vijf mensen heeft informatie over het WBD-budget op de website van de gemeente gelezen.

De meeste mensen geven aan dat ze makkelijk konden vinden aan welke voorwaarden de aanvraag moest voldoen (zie tabel 9). Respondenten konden bij deze vraag een toelichting geven op hun antwoord. Over de website wordt gezegd dat die duidelijk is, de voorwaarden staan er helder op en het aanvragen van het budget wordt over het algemeen als eenvoudig ervaren. Ook wordt over het algemeen aangegeven dat de werkwijze en de procedure duidelijk zijn. Sommigen geven aan dat het wel even zoeken is voordat je bij het juiste item bent op de website. Enkelingen twijfelen er daarnaast aan of het voor iedereen eenvoudig is, bijvoorbeeld of het taalgebruik toegankelijk genoeg is. Naast de website komen mensen ook aan informatie via anderen, zoals andere buurtbewoners, of hebben al eerder aanvragen ingediend.

Tabel 8 Hoe bent u bekend geworden met het WBD-budget van de gemeente 's-Hertogenbosch? (meerdere antwoorden mogelijk) (n = 237)

	%
Ik heb al eerder een aanvraag voor subsidie ingediend bij de gemeente via het WBD-budget	34
Via vrienden, kennissen, familie of buurtbewoners	30
Via de wijkmanager	24
Via de bestuursraad, wijkraad of dorpsraad	21
Via de website van de gemeente	19
Via lokale media / huis-aan-huisblad	3
Via sociale media (Facebook, Twitter)	2
Anders	13

Tabel 9 Kon u gemakkelijk informatie vinden over de voorwaarden van het WBD-budget, waaraan uw activiteit of initiatief moet voldoen? (n = 236)

	%
Ja	86
Nee	4
Weet ik niet meer	10

3.3.3 Proces van de aanvraag

We hebben vervolgens gevraagd naar de mate van tevredenheid over enkele aspecten van het proces van de WBD-aanvraag. Uit tabel 10 blijkt dat de meeste aanvragers hierover (zeer) tevreden zijn. Over alle aspecten (manier van aanvragen, communicatie over aanvraag, snelheid van in behandeling nemen, snelheid van reactie op aanvraag, motivatie) is 70% of meer (zeer) tevreden.

Tabel 10 In hoeverre bent u tevreden of ontevreden over onderstaande punten? (n = 220 / %)

	zeer tevreden	tevreden	niet tevreden/ niet ontevreden	ontevreden	zeer ontevreden	weet niet/ geen mening
De manier waarop u uw aanvraag voor het WBD-budget kon indienen	37	52	6	3	1	0
De communicatie met de wijkmanager over de voortgang van uw aanvraag	35	35	10	3	1	17
De snelheid waarmee uw aanvraag in behandeling werd genomen	35	51	9	3	2	0
De snelheid waarop u antwoord kreeg of de subsidie voor uw aanvraag was toegekend	37	49	9	5	1	0
De motivatie over het toekennen van budget voor uw aanvraag	33	50	7	5	3	2

We hebben deze vraag ook voorgelegd aan initiatiefnemers van wie de aanvraag is afgewezen. Omdat het slechts 12 respondenten zijn die deze vraag hebben ingevuld, zijn de resultaten indicatief. Over de manier van indienen van de aanvraag is vrijwel iedereen tevreden, verdeeld tevreden is men over de communicatie met de wijkmanager over de voortgang van de aanvraag en de snelheid van afhandeling van de aanvraag. De meeste initiatiefnemers zijn zeer ontevreden over de motivatie die zij ontvangen over de afwijzing van hun aanvraag.

3.3.4 Ondersteuning door de gemeente

Een kwart van de aanvragers is in de aanvraag of uitvoering van de activiteit of initiatief ondersteund, de meesten door de wijkmanagers of een andere medewerker van de gemeente. Ze zijn overwegend tevreden over de ondersteuning die ze ontvangen hebben. Een respondent licht zijn antwoord toe: *‘Communicatie gaat goed, soms duurt reactie wat langer maar medewerkers geven ons in ieder geval het gevoel dat ze het leuk vinden dat we iets organiseren en willen dit graag ondersteunen’*.

Tabel 11 Bent u in het opstellen van uw aanvraag of in de uitvoering van uw activiteit of initiatief ondersteund door de gemeente (bijvoorbeeld wijkmanager) of een andere organisatie? (n = 236)

	%
Ja	25
Nee	72
Weet ik niet meer	3

Tabel 12 Door wie bent u ondersteund hierbij en In hoeverre bent u tevreden of ontevreden over de ondersteuning die u gekregen heeft? (Let op: absolute aantallen)

	zeer tevreden	tevreden	niet tevreden/ niet ontevreden	ontevreden	zeer ontevreden	weet niet/ geen mening
De wijkmanager of andere medewerkers van de gemeente	31	17	2	0	0	3
Medewerkers van andere organisaties, zoals Farent	8	3	2	0	0	22
Anderen	8	2	1	0	1	7

3.3.5 Afgewezen aanvragen

Twaalf respondenten hebben aangegeven dat hun aanvraag voor een bijdrage uit het WBD-budget in 2018 is afgewezen. We hebben hen hier enkele vragen over gesteld.

Reden voor afwijzing aanvraag

Aan de initiatiefnemers waarvan de aanvraag voor het WBD-budget is afgewezen, hebben we gevraagd naar de reden van afwijzing. Omdat deze vraag maar door 12 initiatiefnemers is ingevuld, zijn de resultaten indicatief. Vijf mensen geven aan de aanvraag niet voldeed aan de formele eisen, twee geven aan dat er geen draagvlak voor hun initiatief was in de buurt, twee geven aan dat er te weinig mensen met het initiatief bereikt worden. Bij de optie 'andere reden' is onder andere genoemd dat de aanvraag te laat was binnengekomen.

Acht initiatiefnemers hebben antwoord gegeven op de vraag of zij het eens waren met de afwijzing van aanvraag voor WBD-budget. Twee gaven aan het hiermee eens te zijn, waarbij één initiatiefnemer aangaf veel vertrouwen te hebben in de bewonersadviesgroep en de wijkmanager. Eén initiatiefnemer stelt dat hij het gedeeltelijk eens is met de reden van afwijzing. Het bedrag was te hoog, maar er werd niet meegedacht over eventuele gedeeltelijke bijdragen. De overige vijf initiatiefnemers gaven aan het niet eens te zijn met de beslissing. Motiveringen waren bijvoorbeeld dat er wel gekkere dingen worden toegekend (zoals hele feesttenten) of dat het budget andere jaren wel was toegekend en nu niet. Eén initiatiefnemer stelt dat de manier waarop de aanvraag behandeld is niet logisch is.

Vier respondenten geven aan dat het initiatief niet is doorgegaan, acht hebben hun initiatief kunnen uitvoeren, maar hebben hiervoor op een andere manier financiering gezocht.

4 Inventarisatie initiatieven buiten de regeling

4.1 Inleiding

De Rekenkamercommissie wil ook graag inzicht in initiatieven van inwoners die geen aanvraag via het WBD-budget hebben gedaan. Wat wordt er door inwoners buiten de regeling om aan initiatieven ontplooid? Waar bestaan deze initiatieven uit? Wie zijn hierbij betrokken? Om zicht te krijgen op initiatieven buiten de regeling hebben we diverse werkwijzen gehanteerd. Zo hebben we via deskresearch via Coosto¹⁹, via internet, Google en Facebook-pagina's informatie gezocht over burgerinitiatieven in de gemeente 's-Hertogenbosch. We hebben ook aan wijkmanagers, betrokken ambtenaren en via de bewonersadviesgroepen die we gesproken hebben, gevraagd of zij op de hoogte waren van initiatieven die geen beroep hebben gedaan op het WBD-budget.

Verder hebben we een online vragenlijst uitgezet onder de initiatiefnemers van de initiatieven die we gevonden hebben. De resultaten leest u in dit hoofdstuk.

We plaatsen een kanttekening bij de informatie in dit hoofdstuk; hoewel we getracht hebben om zoveel mogelijk burgerinitiatieven te vinden die buiten het WBD-budget om zijn gestart is onze lijst met gevonden initiatieven niet volledig en uitputtend. Het lijkt er op dat mensen er niet altijd openbaar melding van maken als ze een initiatief opstarten of uitvoeren. Het zou dus kunnen dat er naast onze 45 gevonden initiatieven nog andere burgerinitiatieven zijn opgestart in de gemeente.

4.2 Kwantitatieve analyse overige initiatieven

De deskresearch voor de initiatieven buiten de WBD-regeling om hebben we gedaan middels de volgende kanalen/media:

- Coosto (social media / huis-aan-huis / websites et cetera)
- Lokale nieuwswebsites / huis-aan-huis kranten
- Facebook (groepen)
- Google / internet
- Websites
- Wijkmanagers
- bewonersadviesgroepen
- Via online vragenlijst onder initiatiefnemers WBD-regeling
- Via online vragenlijst overige initiatieven

---

¹⁹ Coosto is een methodiek om via zoekopdrachten online data inzichtelijk te maken. Coosto vindt op basis van thematische of geografische online zoekopdrachten, social media berichten of berichten gepubliceerd op bijvoorbeeld diverse nieuwssites.

Tabel 13 Overzicht gevonden initiatieven naar type

	aantal
Totaal initiatieven	45
Sociaal	42
Fysiek	8
Veilig	4

In totaal heeft de zoektocht ons 45 initiatieven opgeleverd. Deze hebben we, net als de initiatieven die binnen de WBD-regeling, ingedeeld in de categorieën sociaal, fysiek en veilig. In bovenstaande tabel zien we dat de overgrote meerderheid van initiatieven te classificeren is binnen de categorie sociaal (42 stuks). We deelden 8 initiatieven in in de categorie fysiek en 4 in de categorie veilig. Een aantal initiatieven konden we in twee categorieën indelen.

Per categorie noemen we hieronder een paar voorbeelden van gevonden initiatieven:

Sociaal

- Atelierroute in Engelen: Route langs exposities van kunstenaars in Engelen.
- Groen in zicht: Bewonerscollectief in Groote Wielen en Rosmalen voor belangenbehartiging rondom windmolenpark.
- Copernikkel Werkwinkel West: ontmoetingsplaats waar allerlei buurtinitiatieven plaatsvinden zoals BoschveldWereldkeuken, Klussendienst en Fietswerkplaats, georganiseerd als coöperatie (bestaande uit bewoners).
- Natuur Educatief Centrum in Kinderboerderij De Bossche Hoeve: vrijwilligers van de kinderboerderij wilden een Natuur Educatief Centrum toevoegen aan de kinderboerderij (hebben hiervoor subsidie aangevraagd via het Maatschappelijk Initiatieven Fonds).

Fysiek

- Groene daken in de Bossche Ackersdijkstraat: met financiering vanuit het Buurtnatuur- en Buurtwaterfonds kregen vijftien woningen in de Muntel een groen dak.
- Speeltuin de Speelberg in Hintham: aangelegd na een burgerinitiatief.
- Buurttuin Bietje bij Bietje in Muntel/Vliert: initiatief van en door buurtbewoners voor een gezamenlijke buurttuin in de wijk Muntel en de Vliert waar alle buurtbewoners samen in kunnen werken.

Veilig

- Buurtpreventie Maaspoort: een groep vrijwilligers uit de wijk die rondjes lopen door de wijk om de veiligheid te bevorderen en met elkaar een extra oogje in het zeil houden.
- Een Whatsapp-groep in Engelen waarvan de deelnemers opletten of er geen verdachte dingen gebeuren op straat.

4.3 Online vragenlijst initiatieven

De deskresearch via Google, websites, huis-aan-huis bladen en Coosto leverde ons in totaal 45 burgerinitiatieven op. Deze lijst is, zoals al aangegeven, niet allesomvattend. Onder deze burgerinitiatieven hebben we, voor zover mogelijk in verband met beschikbare contactgegevens, een korte online vragenlijst uitgezet. Uiteindelijk hebben zes initiatiefnemers deze vragenlijst ingevuld, waarvan één bij de analyse uiteindelijk nog afviel omdat dit initiatief toch via het WBD-budget bleek te zijn gefinancierd.

De overige initiatieven zijn:

- Een bewonerscollectief tegen de komst van een grootschalig windmolenpark in polder tussen Oss en 's-Hertogenbosch.
- Het oprichten van een burgercoöperatie voor het plaatsen van een windmolen in 's-Hertogenbosch West die energie gaat leveren aan de betrokken leden.
- Het maken, publiceren en presenteren van eerste Lokale Goede Doelengids 's-Hertogenbosch.
- Organisatie van naschoolse muzieklessen (12 weken) voor kinderen van groep 4 t/m 8.
- De plastic werkplaats waarbij plastic wordt gerecycled nieuwe producten worden gemaakt (gefinancierd door het Maatschappelijk Initiatieven Fonds).

Omdat slechts vijf burgerinitiatieven buiten het WBD-budget de online vragenlijst hebben ingevuld, bespreken we de uitkomsten van de vragenlijst hieronder in tekst en niet in tabelvorm.

De vijf burgerinitiatieven buiten het WBD-budget om hebben zich vooral gericht op het vinden van een investeerder/sponsor voor het laten doorgaan van hun project. Ook zien we dat ze soms een gemeentelijke subsidie ontvingen (geen WBD-budget) of dat deelnemers zelf betaalden voor de activiteit. Alle initiatiefnemers hebben de financiering van hun initiatief rond gekregen. Degenen die aangeven wel een subsidie van de gemeente te hebben ontvangen, noemen in dit kader de subsidieregeling Bossche Duurzaamheidsactiviteiten en het Maatschappelijk Initiatieven Fonds. Alle vijf respondenten geven aan dat ze bij het opstellen van hun aanvraag of bij de uitvoering van hun activiteiten of initiatief niet ondersteund zijn door de gemeente.

4.4 Initiatieven buiten het WBD-budget

Hoewel we in dit onderzoek de focus leggen op inwoners van de gemeente die binnen het WBD-budget initiatieven indienen, hebben we eveneens gezocht naar burgerinitiatieven die zonder de WBD-subsidie tot stand komen. In de wijk Kruiskamp, Schutskamp, Deuteren, Moerputten spraken we met een initiatiefneemster die op een kindcentrum in de wijk buitenschoolse muzieklessen organiseerde in samenwerking met de Muzerije. En we spraken met een initiatiefneemster over de plastic werkplaats waarbij plastic gerecycled wordt tot nieuwe producten.

4.4.1 Buitenschoolse muzieklessen

Muzieklessen laagdrempeliger in de wijk beschikbaar laten zijn, dat was de motivatie van deze bewoonster. Buitenschoolse muzieklessen zijn te volgen via de Muzerije, die ook een locatie heeft in Perron 3 in Rosmalen. De initiatiefneemster wilde, juist door het in de wijk te organiseren, de lessen beschikbaar maken voor kinderen die niet de mogelijkheid hebben om naar de binnenstad of naar Rosmalen te gaan. De Muzerije stond open voor het initiatief en wilde sowieso graag meer in de wijken doen. Toen ze dit idee van muzieklessen in de wijk had bedacht, heeft ze eerst een paar gesprekken gevoerd met scholen in de wijk om een locatie te zoeken. De directrice van één van de basisscholen reageerde enthousiast en ook de BSO die na schooltijd een deel van het gebouw gebruikt en die voor de lessen ruimte moest afstaan wilde meewerken. Vanuit de Muzerije werden muziekdocenten en muziekinstrumenten beschikbaar gesteld.

De kosten bedragen €95 per kind en het was door de grote animo mogelijk om met twee groepen van acht kinderen te starten. Daarvoor krijgen de kinderen twaalf muzieklessen van 45 minuten. Het bedrag wordt helemaal betaald door de ouders/verzorgers. De initiatiefneemster heeft geen enkele subsidie hiervoor aangevraagd. Ze fungeerde slechts als tussenpersoon tussen de Muzerije, de ouders en de locatie waar de muzieklessen plaatsvinden. Ze heeft er niet over nagedacht dat dit wellicht kon, mede omdat ze vindt dat muzieklessen een hobby is die bij de opvoeding van kinderen hoort en dat het dus best door de ouders/verzorgers bekostigd kon worden. *‘Ik vind het eigenlijk wel normaal dat ouders daar zelf voor betalen.’* Ze is eveneens van mening dat je niet altijd alles maar gesubsidieerd hoeft te krijgen. Of de muzieklessen kostendekkend zijn en of de Muzerije via via weer subsidie hiervoor krijgt van de gemeente weet ze niet. Ze heeft van de ouders/verzorgers in ieder geval geen signalen gekregen dat ze het te duur vonden of niet konden betalen.

Vanuit een vorige baan (welzijnswerker bij Divers, nu Farent) is ze bekend met de oude BIG regeling. Van het WBD-budget heeft ze wel gehoord, maar nog nooit een aanvraag hiervoor ingediend. Ze heeft niet echt een goed beeld van de gemeente als ondersteuner bij dergelijke burgerinitiatieven. Eveneens vanuit haar vorige baan is ze op de hoogte van het concept wijkmanager en ze weet dat er een wijkagent is, maar daar houdt haar kennis ook wel mee op. Het idee dat mensen die een goed idee hebben dit (deels) gesubsidieerd kunnen krijgen door de gemeente vindt ze heel mooi. Ze vindt wel dat er nu veel geld beschikbaar wordt gesteld voor buurtfeestjes en buurtbarbecues die toch een besloten karakter hebben. *‘Ik zou liever zien dat mensen iets met elkaar opbouwen, dat er een dialoog ontstaat die openstaat voor anderen. Dat krijg je niet als je met de mensen van je eigen pleintje gaan barbecueën. Activiteiten moeten het doel hebben om mensen bij elkaar brengen.’* Als voorbeeld voor een dergelijke activiteit noemt ze een feest dat rondom een Islamitische feestdag werd georganiseerd en waarbij de hele buurt, dus ook de niet-moslims werden uitgenodigd.

4.4.2 De plastic werkplaats

Inleiding

Het idee voor de plastic werkplaats is ontstaan vanuit een kunstenaar en de initiatiefneemster, toentertijd werkzaam als tijdelijk assistent bedrijfsleider van de Kringloop (onderdeel van Stichting Loods.). De initiatiefneemster had eerder wel eens met de kunstenaar samengewerkt.

Vanuit haar werk bij de kringloopwinkel is het idee ontstaan om iets te doen met recycling van plastic. Aanvankelijk is geprobeerd het project voor de plastic werkplaats, een werkplaats waarin hard plastic gerecycled wordt, onder te brengen bij Stichting Loods, maar vanwege interne fusie en andere prioriteiten is dat toen niet gelukt. Bovendien was nog niet duidelijk waar de financiering vandaan zou moeten komen en was er ook nog geen locatie voor de werkplaats beschikbaar.

Na 2 jaar stopte de aanstelling van de initiatiefneemster bij de kringloop, ze is toen zelf, samen met de kunstenaar, met het projectidee verder gegaan. Wellicht dat het project dan op een later tijdstip alsnog bij de Stichting Loods onder gebracht kon worden. Het project heeft zowel een duurzame, als sociale en educatieve kant. Duurzaam omdat het gaat om het recyclen van hard plastic tot nieuwe bruikbare materialen. Het plastic is afkomstig van de kringloop, denk aan kapotte speelgoedauto's, plastic bakjes, emmers. Het is een sociaal project omdat voor de voorbereiding van het harde plastic tot bruikbare grondstof voor nieuwe producten (sorteren van het plastic, versnipperen et cetera) mensen gezocht worden met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt. Hiervoor werkt de werkplaats samen met Stichting Loods, maar in de toekomst kan er wellicht ook samengewerkt worden met organisaties als Humanitas, Amarant, Reinier van Arkel. Het educatieve element zit in de samenwerking met studenten van onderwijsinstellingen zoals het Koning Willem 1 college, Avans en Sint Lucas, vanuit de richting design en techniek, voor het ontwerp en het maken van de herbruikbare producten. Ook lopen er connecties met de Design Academy in Eindhoven. De werkplaats biedt ruimte aan studenten en kunstenaars om te experimenteren met het plastic, ze kunnen hun ideeën in de werkplaats uitwerken tot een product.

Doel van het project²⁰ is op een

- laagdrempelige, duurzame, creatieve en sociale manier plastic (afval) te recyclen;
- een broedplaats te ontwikkelen waar studenten en creatieven gestimuleerd worden op een innovatieve en artistieke manier na te denken over andere en duurzame toepassingen van gebruikt plastic;
- tegelijkertijd mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een werkplek te bieden;
- met name jongeren betrekken in het zoeken naar oplossingen voor hergebruik van plastic, als onderdeel van het grotere plastic probleem.

---

²⁰ Projectplan 'De plastic werkplaats', oktober 2018.

Aanvraag via het Maatschappelijk Initiatieven Fonds

De initiatiefneemster had via haar werk al contacten bij de gemeente en heeft toen gesproken met de programmamanager Onderwijs, arbeidsmarkt en participatie. Vervolgens is vrij snel het contact gelegd met de gemeentelijke contactpersoon van het Maatschappelijk Initiatieven Fonds (MIF). De gemeente, zo geeft de initiatiefneemster aan, heeft actief meegedacht over het plan en aangegeven dat dit het beste via het MIF aangevraagd kon worden. Verder heeft de gemeente advies over de inhoud van het plan gegeven en de eisen die vanuit het MIF gesteld worden verduidelijkt. Vervolgens heeft ze het plan ingediend via de website van gemeente, waarna de gemeente nog enkele aanvullende vragen heeft gesteld, zoals het aanleveren van een planning bij de begroting. Op 1 november 2018 is het definitieve plan uiteindelijk ingediend en in december kwam er een schriftelijke beschikking van de gemeente waarin ze aangaven de subsidie vanuit het MIF toe te kennen. De subsidie betrof een bedrag van € 60.000 voor een jaar. Tijdens een bijeenkomst eind december 2018 zijn vervolgens drie initiatieven die via het MIF zijn ingediend, feestelijk gepresenteerd.

Eén van de eisen die het MIF stelt, is dat het project via cofinanciering ondersteund wordt. Daarom is er ook een aanvraag voor middelen gedaan via het Prins Bernard Cultuur Fonds. Dit fonds heeft een bedrag van €10.000 beschikbaar gesteld voor uitvoering van het project. De middelen van het MIF zijn vrij snel na toekenning aan de initiatiefnemers overgemaakt, in twee tranches. Na een half jaar vindt er een tussentijds evaluatie plaats en indien het project volgens afspraak verloopt, ontvangen de initiatiefnemers de 2e helft van de subsidie.

Proces na aanvraag

In januari zijn de initiatiefnemers van de plastic werkplaats aan de slag gegaan met het zoeken van een locatie, het inrichten ervan, het aanschaffen van machines et cetera. Eén van de eisen van het MIF is dat de beschikking op naam moest komen te staan van een stichting. Daarom is begin 2019 een stichting voor dit project opgericht waar inmiddels 3 bestuursleden voor gevonden zijn. Eind 2019 wordt het project samen met de gemeente geëvalueerd.

De initiatiefneemster heeft ook ervaring met een aanvraag via het WBD-budget in gebied Muntel, De Vliert, Orthenpoort. Drie ondernemers, waaronder een fotograaf en iemand die bezig was met virtual reality (VR), hebben een aanvraag ingediend voor een sociaal project genaamd Wijkkijkers. Het idee van dit project was om op een virtuele manier, via een VR-bril, bij mensen 'binnen' te kijken. *'Het idee erachter is dat we allemaal op een bepaalde manier vreemden zijn van elkaar, maar allemaal mensen zijn met dezelfde dingen in huis zoals foto's aan de muur, bijzondere objecten met een verhaal daarachter. We wilden mensen elkaar laten leren kennen op een speelse manier.'*

Eén van de initiatiefnemers kende iemand die actief was in het netwerk buurtdemocratie en gaf aan het een leuk project te vinden dat via het WBD-budget ingediend kon worden. Het idee was om het project in eerste instantie alleen in de Muntel uit te voeren en het daarna groter te maken en er andere wijken bij te betrekken. Via de website van de gemeente hebben we uiteindelijk het project ingediend voor het WBD-budget. De aanvraag betrof een bedrag van € 5.000. Vervolgens is de aanvraag bij de bewonersadviesgroep

terecht gekomen en is het online openbaar gemaakt via het platform van het netwerk Buurtdemocratie. De initiatiefnemers waren hiervan niet op de hoogte en schrokken van een aantal negatieve reacties dat ze op hun plan kregen. Zo vonden enkele inwoners, die lid zijn van het netwerk dat een advies mag geven over de aanvraag, het belachelijk dat er zoveel geld aangevraagd werd. Het project werd op het platform, in de ogen van de initiatiefnemers, een soort kop van Jut. Het enthousiasme van de initiatiefnemers werd hierdoor geheel getemperd. Het is de initiatiefnemer niet meer helemaal helder of er een formele afwijzingsbrief is gekomen, het project is in ieder geval niet via WBD-middelen uitgevoerd. De initiatiefnemers hebben het project uiteindelijk wel uitgevoerd, maar op basis van eigen financiering.

De in de ogen van de initiatiefnemers vreemde wijze waarop het proces van de WBD-aanvraag is verlopen, is reden om geen toekomstige aanvragen meer op deze manier te doen. Het heeft in die zin ontmoedigend gewerkt.

5 WBD-budget nader bekeken: Wijkmanagers/ondersteuners

5.1 Inleiding

In de zeventien wijken (en omliggende dorpen) van gemeente 's-Hertogenbosch zijn zeven wijkmanagers werkzaam. Zij zorgen voor de verbinding binnen de wijken en zorgen voor de verbinding van de wijken met de overheid. Ze houden zicht op wat er speelt in de wijken en buurten en spelen daar op in. Hun taak is om de leefbaarheid en veiligheid van de wijk in de gaten te houden en te signaleren wanneer zaken niet goed lopen. De zeven wijkmanagers worden aangestuurd door een teamleider en ondersteund door drie ondersteuners.

Voor het onderzoek naar burgerparticipatie hebben we met de zeven wijkmanagers en de drie ondersteuners gesproken. Doel van deze gesprekken was om meer inzicht te krijgen in hun werk als wijkmanager/ondersteuner, wat hun rol is bij het indienen van WBD-aanvragen, hoe zij contact houden met de bewonersadviesgroepen (BAG) en wat volgens hen de meerwaarde van het WBD-budget voor de wijken van Den Bosch en voor de gemeente is. In dit hoofdstuk komen de wijkmanagers en de ondersteuners aan het woord.

5.2 Doel van de WBD-subsidie

Wat al snel duidelijk wordt tijdens de gesprekken met de wijkmanagers is dat zij erg te spreken zijn over de WBD-subsidie. De wijkmanagers vinden de subsidie goed voor de burgerparticipatie; één van hen noemde het de '*smeerolie*' voor de wijken. De initiatieven zorgen volgens hen voor verbinding en draagvlak in de wijken.

Doordat er weinig regels zijn, is de drempel om iets in te dienen laag. Dat zorgt voor bevoegenheid bij zowel de initiatiefnemers, die vaak met een relatief klein bedrag iets moois kunnen organiseren voor hun buurt, als bij de bewonersadviesgroepen die heel concreet budgetten kunnen toewijzen aan initiatieven in de wijken. De wijkmanager van Boschveld, Paleiskwartier, Binnenstad en Willemspoort vindt de WBD-subsidie de '*meest succesvolle subsidie van de hele gemeente*'. Het stimuleert volgens haar creativiteit, dat inwoners samen iets doen en rekening houden met elkaar. De WBD-subsidie moet volgens de wijkmanagers vooral gezien worden als een hulpmiddel om leefbaarheidsinitiatieven in de wijken financieel te ondersteunen.

Dat middels het WBD-budget een setting wordt gecreëerd om de dialoog tussen bewoners en het ambtelijk apparaat te stimuleren, weten de wijkmanagers wel, maar ze zien daar in de praktijk weinig van terug. Zeker als het gaat om sociale activiteiten is er sprake van weinig dialoog. Dat vinden ze niet echt een punt. Wat ze belangrijker vinden, is dat een sociale activiteit juist zorgt voor sociale cohesie in de buurt. Een dialoog tussen inwoners en ambtelijk apparaat ontstaat volgens de wijkmanagers meestal wel als er sprake is van een fysieke investering. Daarbij wordt er eigenlijk altijd contact opgenomen met de initiatiefnemer door de afdeling van de gemeente die over de fysieke ruimte gaat. Er gaat vaak ook meer tijd overheen voordat een dergelijk initiatief uitgevoerd kan worden omdat

daar veel meer regelgeving omheen hangt. De gemeente is bij dergelijke initiatieven nodig om stedenbouwkundig advies te geven en de plannen door te rekenen. Dit vereist vaak disciplines die bij inwoners onvoldoende aanwezig zijn.

De meeste initiatieven die worden ingediend betreffen het organiseren van een sociale activiteit, buurtfeesten, buurtbarbecues, straatspeeldagen et cetera. De wijkmanager van Empel, Maaspoort en Engelen ziet echter ook dat het WBD-budget steeds bekender wordt en dat er steeds vaker grotere sociale activiteiten worden georganiseerd. *‘Het budget kent soms het imago dat het alleen voor barbecues is, maar als je ziet wat er gebeurt is het echt van belang.’*

Dat veel sociale initiatieven het karakter hebben van een buurtfeest of een straatbarbecue weten de wijkmanagers. Dat vinden ze geen probleem. De wijkmanager van Nuland, Rosmalen en Vinkel: *‘Voor ons is het een leuke ingang richting de bewoners. Het kleinschalige is erg belangrijk. Sommigen spreken denigrerend over het ‘BBQ-budget’, of zeggen dat de kleine initiatieven er niet toe doen, maar die zijn juist heel belangrijk voor het ontmoeten van elkaar. Het creëren van een dialoog, voor draagvlak, daar helpt het WBD-budget bij. Het is een startpunt voor andere processen.’*

De gemeente en dus ook de wijkmanagers, zouden graag zien dat er meer fysieke initiatieven worden ingediend, meer investeringen in groen in de wijk et cetera. Die subsidieaanvragen blijven nu nog een beetje achter. Het punt is dat het dan vrijwel direct om heel grote bedragen gaat. Bovendien willen de wijkmanagers niet aan de bewoners gaan vertellen waar ze subsidie voor moeten aanvragen, bij het WBD-budget gaat het er echt om dat de inwoners in de lead zijn, de initiatieven moeten dus ook echt vanuit hen komen in plaats van dat de gemeente hier om vraagt. Dus hoewel ze de bewoners wel wijzen op het WBD-budget, zoeken ze niet zelf de bewoners op om hen te vragen om een aanvraag in te dienen voor een fysiek initiatief.

Alle wijkmanagers en ondersteuners wijzen actief bewoners uit hun wijken op de mogelijkheid van het aanvragen van een subsidie uit het WBD-budget. Dat doen ze mondeling als bewoners naar hen toe komen met een idee voor een activiteit, maar ook schrijven ze er over op sociale media of in de wijkkrantjes. Over de vraag of de WBD-subsidie alle bewoners in hun wijk bereikt, zijn de meningen van de wijkmanagers en de ondersteuners verdeeld. De wijkmanager van Binnenstad, Boschveld, Paleiskwartier en Willemspoort denkt van wel. Ze vindt de subsidieregeling erg laagdrempelig en is er van overtuigd dat het iedereen bereikt. Wel geeft ze aan dat de aanvragen voor Boschveld tot nu toe voor dit jaar achterblijven, dus wil ze de bewoners van de wijk er wel weer actief op gaan wijzen. Andere wijkmanagers en ondersteuners geven aan dat niet alle mensen bereikt worden met het WBD-budget. Bepaalde groepen, vooral jongeren, blijven achter. Dat wordt volgens de wijkmanager van Groote Wielen en Kruiskamp, Schutskamp, Deutenen, Moerputten deels ondervangen doordat voor jongeren tot 30 jaar de Cityboost-subsidie in het leven is geroepen. Een aantal wijkmanagers vindt dat ze het WBD-budget nóg actiever kunnen promoten om het bij een breder publiek bekend te maken. De wijkmanager en ondersteuner van Zuid en Muntel, Vliert, Orthenpoort vragen zich af of het een doel is dat het WBD-budget iedereen bereikt. In Zuid worden volgens hen veel sociale

activiteiten georganiseerd terwijl daar dan niet altijd een subsidieaanvraag voor wordt ingediend. Ze vinden dat het WBD-budget voldoende bekend is.

5.3 Proces van indienen van een aanvraag

Het proces van het indienen is voor alle initiatiefnemers hetzelfde: bewoners komen met een initiatief en dienen dit dan digitaal in. Deze digitale aanvragen komen vervolgens bij de afdeling Services van de gemeente binnen en deze afdeling zet de aanvraag dan door naar de betreffende wijkmanager of ondersteuner. De ondersteuners onderhouden het meeste contact met de bewonersadviesgroepen en zetten de subsidieaanvragen naar hen door. Deze bewonersadviesgroepen beoordelen de aanvragen en geven hun advies hierover aan de wijkmanager. Deze geeft er tenslotte een klap met de hamer op en bepaalt of een aanvraag voor een subsidie wordt toegekend of afgewezen. Vervolgens gaat er een beschikking uit naar de initiatiefnemer en wordt het toegekende bedrag (bij sociale initiatieven) overgemaakt naar de initiatiefnemer. Het budget dat voor fysieke investeringen wordt vrijgemaakt, wordt altijd overgemaakt naar de afdeling van de gemeente die zich verder gaat bezighouden met de afwikkeling van het initiatief.

Wanneer de aanvraag van een initiatief geheel of deels wordt afgewezen, neemt de wijkmanager altijd contact op met de initiatiefnemer(s). Initiatiefnemers kunnen dan nog bezwaar aantekenen, maar doen dit zelden. Vaak kijken ze (soms samen met de wijkmanager of bewonersadviesgroep) naar andere financieringsmogelijkheden voor hun initiatief.

Oordeel door de bewonersadviesgroep

Belangrijkste reden voor het afwijzen van een initiatief is volgens de wijkmanager van Noord: als een initiatief niet of amper bijdraagt aan de sociale cohesie van een wijk. Maar ook bekijken de bewonersadviesgroepen of het aangevraagde bedrag reëel is en of een initiatief niet in strijd is met de wet- en regelgeving. Er zijn vanuit de gemeente slechts twee criteria opgesteld voor de initiatiefnemers waaraan een idee moet voldoen. Naast dat een initiatief dus niet in strijd mag zijn met de wet- en regelgeving, moet de initiatiefnemer zelf zorgen voor draagvlak in de buurt voor zijn of haar initiatief. Een doel van de WBD-subsidie, dat wijkmanagers zelf wel vaak noemen, is dat een initiatief moet zorgen voor saamhorigheid in de wijk.

Bij sommige bewonersadviesgroepen moeten aanvragers een pitch houden over hun initiatief als ze een bedrag hoger dan €750 aanvragen. Bij andere bewonersadviesgroepen is een begroting en een uitgewerkt idee voldoende. Volgens de wijkmanager van Groote Wielen en Kruiskamp, Schutskamp, Deutenen, Moerputten is er geen behoefte aan strakke checklists bij de beoordeling van de initiatieven. De bewonersadviesgroep kent de buurt goed en weet waar wel of niet behoefte aan is. De gemeente en ook de bewonersadviesgroepen willen het volgens hem niet te formeel maken.

Over het algemeen vinden de wijkmanagers de leden van de bewonersadviesgroepen erg kritisch omdat ze met gemeenschapsgeld werken; ze kijken echt goed naar wat er ingediend wordt en welk bedrag er toegekend wordt. Daarin zijn ze volgens een aantal wijkmanagers vaak strenger dan de gemeente zelf.

Advies van de bewonersadviesgroep aan de wijkmanager

Alle wijkmanagers geven aan dat ze de adviezen van de bewonersadviesgroepen vrijwel altijd overnemen. Het komt wel eens voor dat een initiatief in eerste instantie wordt afgewezen omdat de bewonersadviesgroep te weinig informatie of een onvolledige begroting heeft om een bedrag toe te kennen. Zodra er dan aanvullende informatie is aangeleverd, kan een initiatief dan toch beoordeeld worden.

Waar sommige wijkmanagers en ook sommige bewonersadviesgroepen tegenaan hikken, zijn de subsidieaanvragen waarvan niet duidelijk is of die binnen het WBD-budget vallen of niet. De wijkmanager van Oost en Hintham kijkt, net als een aantal collega's, vaak wel even mee wat er wordt doorgezet naar de bewonersadviesgroepen. Zeker als het gaat om de fysieke initiatieven. De bewonersadviesgroepen hebben dan vaak moeite met het inschatten van de begroting. De wijkmanager: *'Het is nog niet helemaal goed geregeld wat waaronder valt. Mensen vragen bijvoorbeeld een speeltuin aan in het WBD, dat mag. Het is aan ons of dat speeltuintje er dan echt komt. Er moet een kostenraming komen, de gemeente moet gaan rekenen. Die expertise zit namelijk niet bij de inwoners. Bij een fysieke begroting is hulp nodig van de gemeente. De gemeente maakt alleen een calculatie als deze echt vindt dat het er moet komen, het is namelijk veel werk. Maar als je een begroting maakt, schep je wel de verwachting dat het komt.'*

Wel worden alle initiatieven voorgelegd aan de bewonersadviesgroep. De wijkmanager van Noord vindt dat dat ook moet, anders krijgt de bewonersadviesgroep het idee dat zij er geen invloed meer op hebben.

5.4 Verbeterpunten van de WBD-subsidie

Aan alle wijkmanagers is gevraagd wat er verbeterd kan worden aan de WBD-subsidie. Hier worden een aantal dingen genoemd. Twee wijkmanagers en een ondersteuner zouden graag wat meer handgeld hebben zodat ze snel een activiteit door kunnen laten gaan en er niet altijd eerst een aanvraag voor hoeft te worden gedaan. Of als mensen tijdens een activiteit net een beetje geld tekort komen en zij het dan snel vlot kunnen trekken.

De wijkmanager van Oost en Hintham vindt dat het voor de bewonersadviesgroepen nu soms nog te lastig beoordelen is of iets wel of niet binnen het WBD-budget valt. Dat gaat dan met name om de fysieke investeringen. Die zijn lastig voor de bewonersadviesgroepen te beoordelen omdat daar heel andere bedragen bij komen kijken. Volgens de wijkmanager van Noord zouden sommige initiatiefnemers en ook de bewonersadviesgroepen geholpen zijn met een soort begrotingshulp op de website, een format waarmee zij een begroting kunnen opstellen en waarbij ook de inkomsten te zien zijn.

Ook merkt de wijkmanager van Oost en Hintham op dat sommige initiatiefnemers graag wat meer controle zouden willen. Er wordt nu steekproefsgewijs gecontroleerd bij bedragen onder de €5.000, maar hij krijgt signalen van sommige initiatiefnemers dat zij graag willen laten zien dat ze het goed gedaan hebben. Ze willen de bevestiging dat het klopt en dat ze de ontvangen subsidie op juiste wijze besteed hebben. Inwoners worden volledig vrijgelaten door de gemeente nadat ze het geld hebben gekregen en dat vindt niet

iedereen prettig. Dus meer financiële controles (ook van de kleine bedragen) zouden de bewonersadviesgroepen volgens hem prettig vinden.

Er zit geen limiet aan het aantal initiatieven dat inwoners van 's-Hertogenbosch mogen indienen. Sommigen dienen meerdere keren per jaar iets in of dienen elk jaar voor dezelfde activiteit een aanvraag in. Volgens de wijkmanagers is dat geen groot probleem. Zolang een activiteit maar energie blijft losmaken in de wijk is het niet erg dat er jaarlijks een budget wordt toegekend aan dezelfde activiteit. Wat wel een probleem hierbij kan gaan vormen is volgens de wijkmanager van Groote Wielen en Kruiskamp, Schutskamp, Deuteren, Moerputten dat het op die manier het karakter krijgt van een structurele financiering. De budgetten zitten op die manier vast en de vrijheid van besteding wordt minder. Zo blijft er weinig ruimte voor nieuwe initiatieven over. Het is dus wel zaak dat er steeds gekeken wordt naar hoe je nieuwe initiatieven kun stimuleren.

De wijkmanager van Noord zou graag zien dat de communicatie over de WBD-subsidie richting de bewoners versterkt wordt. Zo weten heel veel mensen niet dat er vanuit het WBD-budget ook diensten kunnen worden ingehuurd om de buurt beter te maken. Bijvoorbeeld professionele hulp of inzet van deskundigen. De WBD is niet alleen voor activiteiten, het mag ook om andere zaken om de leefbaarheid te bevorderen (bijvoorbeeld mankracht).

De wijkmanagers geven de volgende verbeterpunten aan:

- Meer handgeld om snel zaken te kunnen rechtekken.
- Meer duidelijkheid voor bewonersadviesgroepen wat wel en niet binnen het WBD-budget kan/mag wat investeringen betreft.
- Een begrotingshulp voor initiatiefnemers die daar moeite mee hebben.
- Meer bevestiging richting de initiatiefnemers dat ze het goed doen door middel van controles en bezoeken aan activiteiten.
- Gezamenlijk blijven zoeken naar manieren om nieuwe initiatieven te stimuleren.
- Meer communicatie richting bewoners wat het WBD-budget inhoudt en waar ze het voor kunnen aanvragen.

6 WBD-budget nader bekeken: Initiatiefnemers

6.1 Inleiding

Voor dit onderzoek hebben we ons gericht op initiatiefnemers die in 2018 een initiatief zijn gestart. Hierin hebben we de focus gelegd op de WBD-aanvragen, maar hebben we via een online zoektocht 45 burgerinitiatieven gevonden die op een andere manier gefinancierd zijn (zie hoofdstuk 4).

Onder alle aanvragers van een WBD-subsidie in 2018 hebben we een online vragenlijst uitgezet (zie voor de resultaten hiervan hoofdstuk 3). Aan het einde van deze vragenlijst konden respondenten aangeven of ze mee wilden doen aan een verdiepend interview. Van de 221 volledig ingevulde vragenlijsten hebben 118 initiatiefnemers aangegeven dat ze geïnterviewd wilden worden. Samen met de Begeleidingscommissie van de Rekenkamer van 's-Hertogenbosch hebben we een selectie gemaakt van initiatieven waar we verder mee wilden praten.

In dit hoofdstuk bespreken we zes burgerinitiatieven die een subsidie hebben ontvangen vanuit het WBD-budget en twee burgerinitiatieven waarbij de subsidie vanuit het WBD-budget niet gehonoreerd is.

6.2 Initiatieven binnen het WBD-budget (toegekend)

Bij de selectie van initiatieven die binnen het WBD-budget zijn gehonoreerd, hebben we gezocht naar een diversiteit van verschillende wijken of dorpen, van verschillende toegekende bedragen en van verschillende typen (sociaal, fysiek of veilig).

6.2.1 Geluidsmetingen langs het spoor – diverse wijken

Inleiding

Een bewoner die langs het spoor woont heeft samen met zijn burens al jaren last van geluidsoverlast, zware trillingen en schade aan zijn huis door langsrijdende goederentreinen. Er komen de laatste jaren steeds meer goederentreinen langs die steeds langer worden en steeds zwaarder belast zijn. De bewoner wil graag met een bewijs/rapport naar ProRail kunnen stappen om aan te tonen dat zij wel overlast ervaren (omdat ProRail dit ontkent) van de goederentreinen en vroeg de gemeente hierin om mee te denken. De gemeente vindt hij hierin niet adequaat genoeg en via de Bewonersvereniging Leefbare Binnenstad van zijn buurt hoorde hij over het WBD-budget en de mogelijkheid om via dit budget geluidsmetingen te laten uitvoeren door een gespecialiseerd bedrijf.

Doel van de WBD-regeling

Het doel van de WBD-regeling is volgens deze inwoner om ‘*de burgerij*’ in bescherming te nemen zodat zij in een gezonde, veilige en leefbare omgeving kunnen wonen. Dat mensen in Den Bosch willen blijven wonen.

Proces van indienen

Samen met de voorzitter van de bewonerscommissie heeft deze initiatiefnemer een plan opgesteld en ingediend. Hij had het in eerste instantie los ingediend, maar er moest nog een begroting bij. Die heeft hij laten opstellen door het gespecialiseerde bedrijf dat de geluidsmetingen zou gaan verrichten. Het aanvragen was volgens de initiatiefnemer op zich simpel, er staat ook genoeg informatie over de wijze waarop dit in zijn werk gaat op de website van de gemeente (dus aanvragen en beoordelen door een bewonersadviesgroep). Ook de communicatie rondom het proces verliep goed. *‘Het was allemaal vrij vlug duidelijk, dat zit goed in elkaar.’* Hij heeft tijdens het traject geen contact gehad met de wijkmanager en vond dat ook niet nodig. Omdat zij wel bij vergaderingen aansloot was ze toch wel op de hoogte.

Wat hij wel onbegrijpelijk vindt is dat de bewonersadviesgroep niet het hele bedrag van €3.357,75 heeft toegekend, maar dat hij de BTW van 21% zelf moest regelen. De bewonersadviesgroep vond dat het initiatief wel bijdraagt aan de leefbaarheid van veel mensen, maar dat ook de bewonersadviesgroepen van andere wijken maar moesten bijspringen omdat langs het hele spoor mensen wonen die last hebben van de treinen. Uiteindelijk is het resterende bedrag van €600 betaald door de bewonerscommissie van zijn buurt. Hij vindt deze gang van zaken heel vreemd omdat aan het eind van het jaar de WBD-pot met geld voor zijn wijk niet leeg was en hij nu veel moeite moest doen om het bedrag bij elkaar te schrapen.

Positieve punten

Dat er geld beschikbaar wordt gesteld en dat je daar als burger gebruik van mag maken voor een goed doel vindt hij heel goed aan de WBD-regeling. *‘Het budget zit goed in elkaar, het is laagdrempelig. Je moet je wel even inlezen, maar dan is het erg simpel.’* Hij vindt het wel vreemd dat mensen een budget krijgen voor het organiseren van buurtfeestjes. Die kun je volgens hem ook wel zonder budget regelen. Zijn geluidsmetingen gaan over een breder belang en hij vindt dat zijn subsidie dan ook beter besteed is.

Verbeterpunten voor de WBD-regeling

Wat hij niet goed vindt aan het WBD-budget is dat de bewonersadviesgroep heel moeilijk deed over €600 (de BTW die hij zelf moest betalen) terwijl er aan het eind van het jaar nog zoveel budget over was. Hij noemt dat *‘willekeur’*. De wijze waarop de bewonersadviesgroep initiatieven beoordeelt zou beter kunnen, het zou wat hem betreft goed zijn om beter te kijken wie er plaatsnemen in de bewonersadviesgroepen. *‘Het gaat nu teveel uit de losse pols.’*

6.2.2 De Engelenrun – Engelen

Inleiding

Dit jaar wordt voor de vijfde keer de Engelenrun in Engelen gehouden. Het eerste jaar hadden de organisatoren via de BIG €250 aangevraagd en sindsdien is het evenement sterk gegroeid. Het is niet alleen een hardloopevenement, maar ook een dag vol activiteiten voor gezinnen. Alle (sport)verenigingen uit Engelen kunnen zich dan presenteren. Het gaat dus verder dan alleen hardlopen, de organisatoren zoeken de verbinding met de verenigingen in het dorp. Het is echt een dorpsactiviteit. Het doel is dat het betaalbaar blijft voor de lopers, maar ze willen ook wel een bepaald niveau bereiken (dus met tijdregistratie et cetera) en dus vragen ze een WBD-budget aan voor het stukje dat ze niet via sponsors binnen zouden krijgen. Het gaat dan om een bedrag van €1.800.

Doel van de WBD-regeling

Het doel is volgens de initiatiefnemer dat je iets kan organiseren voor de gemeenschap waar anderen ook baat bij hebben. Verder is hij zich er wel van bewust dat er een aantal criteria zijn waar een aanvraag aan moet voldoen, maar kan hij die niet zo opnoemen.

Proces van indienen

Het aanvragen van een WBD-subsidie vindt hij heel gemakkelijk. *‘Het zijn geen ingewikkelde vragen’*. Hij geeft daarbij aan dat zij als vereniging dan ook wel goed georganiseerd zijn en dat ze een duidelijke begroting hebben en een duidelijk plan. Voor anderen is het misschien lastiger, dus misschien hebben die wel hulp hierbij nodig van de wijkmanager. Wat hij erg positief ervaren heeft, is de informatieavond die vanuit de gemeente werd georganiseerd toen de BIG-regeling werd omgezet naar de WBD-subsidie. *‘Dat was natuurlijk heel netjes, daarin werd goed uitgelegd hoe de nieuwe subsidieregeling zou gaan werken.’*

Als het bedrag wordt toegekend, dan komt er een bevestiging via de post of via de mail en daarna wordt het bedrag overgemaakt aan de penningmeester van de hardloopvereniging. Er vindt verder geen controle plaats, al nodigt de vereniging altijd wel de bewonersadviesgroep (in Engelen heet dit de Wijkraad) uit om te komen kijken bij het evenement. Hij heeft weinig contact gehad met de wijkmanager, maar zou dit eigenlijk wel willen zodat de initiatiefnemers zelf kunnen laten zien dat ze iets goeds willen bereiken. Dat doet de wijkmanager niet genoeg, aldus de initiatiefnemer.

Positieve punten

Het goede aan de WBD-regeling is volgens de organisator van de Engelenrun dat het initiatieven ondersteunt en mensen uitdaagt. Zonder deze subsidie zou het inschrijfgeld voor deze run echt hoger liggen en zouden er mensen niet mee kunnen doen. Hij noemt het wat dat betreft een *‘topregeling’*. Wat hij verder goed vindt is dat je online kunt zien wat er ingediend is voor jouw eigen wijk en hoeveel budget er nog beschikbaar is.

Verbeterpunten voor de WBD-regeling

Wat hij minder goed vindt aan het WBD-budget zijn sommige aanvragen die worden gedaan. Zoals de trapeuningen voor de dijkopgang. Dat zou volgens hem helemaal niet hieruit gefinancierd moeten worden omdat hij altijd begrepen heeft dat je het moet gebruiken om echt iets te organiseren. Dus een sinterklaasintocht, een kerstboom op het plein. Trapeuningen of speeltoestellen bijvoorbeeld horen wat hem betreft daar niet bij. Daarbij vindt hij het wel raar dat een groot evenement als de Vestingloop een ton subsidie van de gemeente krijgt omdat dat het hardloopevenement van de gemeente is en dat zij, hoewel ze kleiner zijn, zo moeten leuren voor €1.800 via een subsidieregeling. *‘Daar vinden we wel iets van’*. Hij geeft aan dat hij het gelukkig goed kan vinden met de Wijkraad, maar dat ze anders misschien ook geen subsidie zouden krijgen. Want zo werkt het volgens hem wel; als je de Wijkraad kent, heb je een grotere kans om een bedrag te krijgen dan als je die niet kent.

Verbeterpunten voor de WBD-regeling ziet de organisator ook. Hij zou het wel zien zitten dat de gemeente een soort database opstelt van wat er binnen de gemeente aan fysieke materialen/hulpmiddelen voorhanden is zodat bewoners daaruit kunnen lenen als ze een WBD-aanvraag doen. Hij heeft bijvoorbeeld elk jaar een podium nodig en huurt dat altijd ergens, terwijl de gemeente ook een podium heeft. Hetzelfde zou kunnen met LED-schermen, die zijn enorm duur om te huren, dus zou het handiger zijn als de gemeente deze heeft (of zelf een contract met een verhuurder afsluit) zodat inwoners ze kunnen lenen. Of tijdsregistratiematten/-systemen. Die zijn eveneens enorm duur en er zijn veel hardlooptactiviteiten in de gemeente. *‘Waarom niet iemand van ‘S-PORT²¹ daarop zetten? ‘S-PORT heeft sowieso heel veel materialen die beter bekend moeten worden. Dan wordt het voor scholen die een keertje een sponsorloop doen ook leuk om met tijdregistratie te werken. Dat zou anders veel te duur zijn. Of sluit als gemeente een deal met Boels voor Dixies et cetera. Die spullen kunnen dan opgeslagen worden in de gemeentewerf.’*

Tenslotte zou het soms fijn zijn als een overleg met de gemeente (over bijvoorbeeld de hardlooperoute van het evenement) gedaan kan worden op een moment dat de organisatoren ook kunnen. *‘Het zijn allemaal vrijwilligers die niet zo gemakkelijk op maandagmiddag naar de gemeente kunnen komen voor een overleg.’* Volgens de initiatiefnemer zou het bij het werk van de ambtenaar moeten horen om af en toe ook ’s avonds afspraken met inwoners te maken.

---

²¹ 'S-PORT is een initiatief van de gemeente 's-Hertogenbosch. Het is een platform voor sporters, sportaanbieder, supporters en organisaties in de gemeente.

6.2.3 Activiteiten voor jongeren van Cello - Zuid

Inleiding

In Zuid is een woongroep waar jongeren begeleid door zorgverlener Cello wonen. In de lente en in de winter vonden er activiteiten plaats in samenwerking met de jongeren en de bewoners van Zuid. Eerst zochten organisatoren van de activiteiten hiervoor sponsors en op een gegeven moment is de initiatiefneemster via de Wijkraad benaderd om via de BIG en later de WBD-budget hiervoor aan te vragen. Ze werken hier ook samen met lunchcafé De Roos maar dat gaat op korte termijn sluiten. Ook Cello gaat stoppen in Zuid waardoor ook de jongeren weggaan uit de wijk. De activiteiten die de initiatiefneemster helpt organiseren voor Cello stoppen daardoor ook. Ze heeft ongeveer 8 keer een budget aangevraagd, eerst dus via de BIG en later via het WBD-budget. Het idee van de activiteiten is om jongeren en bewoners van Zuid met elkaar kennis te laten maken. Ze vraagt per activiteitendag €1.100 aan *'en dat gaat ook helemaal op'*.

Doel van de WBD-regeling

Het doel van het WBD-budget is voor de initiatiefneemster om iets leuks voor jongeren in de wijk te organiseren zodat ze elkaar beter leren kennen. Het mooie aan de regeling vindt ze dat je geld van de gemeente krijgt om iets te organiseren dat echt voor de wijk is. Het is laagdrempelig en je hoeft niet zelf allemaal sponsors te gaan regelen.

Proces van indienen

Voorheen vroeg ze altijd een bedrag aan vanuit de BIG-regeling en via die regeling hoorde ze destijds over het WBD-budget. Ze geeft aan dat ze al heel lang actief is in de wijk en iedereen kent. De voorzitter van de wijkraad is ook de voorzitter van de bewonersadviesgroep en de lijntjes zijn dus heel kort. Ze heeft zich nooit verder verdiept in de regeling. Aanvragen doet ze zelf via de website van de gemeente en dat gaat heel gemakkelijk. *'Daar kun je gewoon aangeven waarvoor je het wilt gebruiken en je moet een begroting toevoegen en dan versturen. En dan zes weken later krijg je het geld. Het is heel laagdrempelig.'* Het is volgens haar niet nodig om een netwerk binnen de wijk te hebben zoals zij zelf heeft. Ze gebruikt meestal de aanvraag van de vorige keer en past die een beetje aan en dient die dan in. Als iemand de eerste keer iets indient, kan het misschien wel lastig zijn, denkt ze. Dan moet een initiatiefnemer eerst zelf informeren wat alles kost zodat ze een begroting kunnen maken.

Na goedkeuring van de aanvraag wordt het geld overgemaakt. De initiatiefneemster heeft hiervoor een aparte rekening waar zij alle kosten vanuit betalen. Ook ontvangt ze een berichtje (brief) van de gemeente waarin staat dat de aanvraag is toegekend. Ze houdt in een schriftje de kosten bij zodat ze kan laten zien wat alles gekost heeft. Tot op heden is ze nog nooit gecontroleerd.

Ze is erg tevreden over de werking rondom het WBD-budget en heeft geen verbeterpunten.

6.2.4 Veiliger en groener maken van de straat – West

Inleiding

Een aantal buurtbewoners stoort zich aan het ontbreken van groen in de Vasco da Gamastraat in 's-Hertogenbosch West. Verder vinden ze dat de parkeersituatie op straat zorgt voor onveilige situaties voor met name voetgangers. Daarbij wordt er in hun straat vaak (veel) harder gereden dan de toegestane 30km per uur, dus daar zouden ze ook graag wat aan willen veranderen. Hun wens is om met een geldbedrag uit het WBD-budget de straat te vergroenen, wegmarkeringen aan te brengen en de parkeersituatie aan te pakken. Daarvoor hebben ze €7.000 WBD-subsidie aangevraagd. De gemeente heeft al laten weten dat hun idee om wegmarkeringen aan te brengen zodat duidelijker wordt dat het een 30km zone is, sowieso niet opgepakt wordt. De initiatiefneemster kreeg terug van de gemeente dat ze dat niet doen omdat zulke aanpassingen niet tot het gewenste resultaten leiden.

Doel van de WBD-regeling

Het doel van het WBD-budget is, denkt de initiatiefneemster, dat het de participatie verhoogt. Het moet ervoor zorgen dat mensen zich meer verantwoordelijk voelen voor hun leefomgeving. Dat mensen in hun wijk blijven wonen omdat het er zo fijn wonen is. *‘Het WBD-budget geeft het gevoel dat je mee mag doen, dat je mag meebepalen over je leefomgeving.’* Wat ze netjes vindt is dat iemand van de gemeente 's avonds langskwam bij hen thuis om met hen te overleggen in plaats van dat de initiatiefnemers daarvoor naar de gemeente moesten. En dat ook de wijkmanager bij hen langs is geweest om over de plannen te praten. Veel andere communicatie verliep via e-mail.

Proces van indienen

Het zijn drie huishoudens die actief meedenken over deze aanpassingen aan de straat en die hierover in gesprek zijn met de gemeente, maar het draagvlak in de straat is groter. Het oorspronkelijke idee kwam van de buurman die iemand kent bij de gemeente. Deze kennis bij de gemeente heeft hen op het spoor van de wijkmanager gezet. Daar hebben ze toen contact mee opgenomen en hij heeft hen op de WBD-regeling gewezen.

Eerst hebben ze via een ander potje van de gemeente ingediend: ‘Programmering en beheer openbare ruimte’. Die afdeling heeft een begroting voor hen opgesteld (€7.000), maar gaf wel aan dat er binnen dat programma geen ruimte was voor dit project. De wijkmanager kwam toen met drie andere opties:

1. Het plan laten opnemen in ‘revitalisering’, maar dit zou een lange termijn oplossing betekenen omdat hun wijk een lage prioriteit heeft ten opzichte van andere wijken.
2. Een verkeersmaatregeling aanvragen in verband met de veiligheid. Daarover kwam geen uitsluitsel vanwege de ‘revitalisering’ en het was onduidelijk of er tijdelijke mogelijkheden zijn.
3. Wijkbudget aanvragen. Uiteindelijk hebben ze voor deze optie gekozen.

De initiatiefneemster heeft geen idee hoe hun aanvraag beoordeeld is. Haar vriend heeft een DigiD en heeft dus de aanvraag online ingediend. Ze heeft altijd de indruk gehad dat een aanvraag achter de schermen bij de gemeente werd behandeld en dat een indiener daarna een reactie krijgt. Ze vond de reactietijd wel vrij lang en ze hebben een aantal keer gebeld met de gemeente/wijkmanager om te vragen hoe ver ze waren met hun aanvraag.

Ze hebben begin oktober 2018 de aanvraag ingediend en begin december 2018 kregen ze van de wijkmanager een mail dat hun initiatief toegekend werd. Uiteindelijk is op 8 februari 2019 een afspraak gemaakt (voor begin april) om met iemand van de gemeente te gaan kijken naar de verkeerssituatie. Het initiatief is dus nog niet uitgevoerd. Ze heeft zelf nog nooit gehoord van de bewonersadviesgroep en heeft ook geen officiële beschikking gekregen over de uitspraak van de bewonersadviesgroep.

Het indienen van een aanvraag is op zich niet heel ingewikkeld, maar enige hulp van de gemeente in specifieke gevallen is wel handig. Ze hadden schetsen gemaakt van hoe de situatie er in hun ogen uit moet komen te zien en die hebben ze geüpload bij de aanvraag. Verder hadden ze natuurlijk van de gemeente vanuit *programming en beheer openbare ruimte* een begroting gekregen voor het initiatief, dus daar hadden ze voordeel mee. In de aanvraag staan enkele lastige vragen. Bijvoorbeeld over draagvlak. *‘Hoe beoordeel je nou of je veel of weinig draagvlak hebt voor een initiatief?’* Ook de budgetvraag is lastig als je daar geen hulp bij krijgt. *‘In ons geval zou het een gok zijn geweest wat het zou gaan kosten als we hierbij geen hulp van de gemeente hadden gekregen.’*

Niet iedereen wordt volgens haar bereikt met het WBD-budget. Zij hadden via via contact met iemand van de gemeente en werden op die manier geholpen. Dat is niet voor iedereen weggelegd. Door hun contact met de gemeente werd het contact met de wijkmanager sneller tot stand gebracht, maar dit heeft verder geen voordeel opgeleverd. Het concept ‘wijkmanager’ zou volgens haar wel zichtbaarder of aanwezig kunnen zijn voor bewoners.

Positieve punten

Het goede van het WBD-budget is volgens de initiatiefneemster dat het laagdrempelig is en de mogelijkheid schept voor bewoners om te participeren. In hun geval is het mooi dat ze de mogelijkheid krijgen voor het vormgeven van hun eigen leefomgeving en dat is heel belangrijk.

Verbeterpunten voor de WBD-regeling

Wat ze persoonlijk lastig vindt aan het WBD-budget is dat het voor haar onduidelijk is wat er nu gaat gebeuren. Er is geen duidelijk tijdspad voor wanneer het afgerond moet zijn of wie wat moet doen (inwoners of gemeente). *‘Je hebt geen idee wanneer iets in gang wordt gezet, je gaat een beetje van afspraak naar afspraak.’* Daarnaast vindt ze het soms wel gek om te zien wat er allemaal wordt ingediend en waarvoor er allemaal geld beschikbaar wordt gesteld. Ze vindt het raar dat er geld voor barbecues is want dat geld heb je toch niet per sé nodig. *‘Mensen kunnen toch zelf wel geld bij elkaar leggen voor hun eigen feestje?’*

6.2.5 Speeltoestellen en een ontmoetingsbankje – Kruisstraat

Inleiding

De initiatiefneemster wilde graag kleine speeltoestellen laten plaatsen voor jonge kinderen en een ontmoetingsbankje voor de ouders. Dit, omdat er ook geen school meer in het dorp is en er geen fijne speel-/ontmoetingsplek is voor kleine kinderen en hun ouders. De initiatiefneemster zit zelf in de bewonersadviesgroep en wilde ook wel een keer meemaken hoe zo'n proces zou verlopen. In november 2018 heeft ze de aanvraag gedaan voor het WBD-budget; eind maart 2019 zijn het speeltuintje en het ontmoetingsbankje geplaatst.

Doel van de WBD-regeling

Het doel van het WBD-budget is volgens de initiatiefneemster om particuliere initiatieven te ondersteunen. De BIG-budgetten waren veel lager, de bedragen voor het WBD-budget liggen veel hoger. *'Je moet nu haast financieel onderlegd zijn'*. Dat voelt ze zelf ook wel als lid van de bewonersadviesgroep en vindt dat soms lastig. De bewonersadviesgroep gaat uit van de integriteit van mensen.

Proces van indienen

Het aanvragen van het budget voor het speeltuintje en de ontmoetingsplek verliepen naar eigen zeggen heel soepel. Eerst heeft ze onderzocht of het WBD-budget voor zoiets kan worden ingezet en is hierover met iemand van de wijkraad en iemand van gemeente in gesprek gegaan. Daarna is ze, na wat onderzoek op webshops, naar een speeltoestellenfabrikant gegaan en daar leerde ze dat er heel veel komt kijken bij het plaatsen van een speeltoestel. Deze speeltoestellenfabrikant kwam met een offerte waarna ze via de gemeentelijke website haar WBD-aanvraag kon doen.

Het aanvragen op zich was voor de initiatiefneemster heel eenvoudig, *'je moet gewoon alle gegevens bij de hand hebben'*. De offerte die ze had ontvangen van de speeltoestellenfabrikant was wel heel professioneel. Ondanks dat zij het zelf eenvoudig vond om een initiatief in te dienen, noemt ze het niet laagdrempelig. *'Het is heel lastig om een begroting te maken. Daar hikt iedereen tegenaan.'*

Nadat ze het online had ingediend vond de voorzitter van de bewonersadviesgroep dat er ook gekeken moest worden of er geld beschikbaar gesteld kon worden uit andere gemeentelijke potjes. Het bleek mogelijk een deel van de aanvraag via andere potjes gefinancierd te krijgen, het resterende bedrag kwam uit het WBD-budget.

Sinds haar eigen aanvraag kijkt ze met een andere bril naar de initiatieven die ze als bewonersadviesgroep-lid voorgelegd krijgt. Ze adviseert nu vaker om ook eens te kijken of er de mogelijkheid bestaat om een ander potje aan te spreken om een begroting rond te krijgen. Bij haar eigen initiatief bleken er in het dorp allerlei fondsen beschikbaar waar ze gebruik van kon maken. Daar is weinig transparantie/kennis over bij bewoners. Bij haar aanvragen heeft ze geen contact gehad met de wijkmanager of de ondersteuner. Dat vindt ze ook goed. *'Het is echt iets van de bewonersadviesgroep, daar moet een wijkmanager zich niet teveel mee bemoeien.'*

De initiatiefneemster denkt wel dat het budget iedereen bereikt. *‘Het wordt steeds breder gedragen. Vragen om een bedrag staat vrij, maar mensen moeten het wel goed onderbouwen. Soms vraag je je af of sommige verenigingen als scholen of carnavalsclubs ook in horen te dienen, maar het mag altijd natuurlijk. Als ze maar een goede begroting meegeven.’*

Verbeterpunten voor de WBD-regeling

Een paar dingen zouden anders kunnen aldus de initiatiefneemster. Dat zijn dan vooral zaken waar ze als lid van de bewonersadviesgroep tegenaan loopt. Zo zou het volgens haar goed zijn om jaarlijks de ingediende initiatieven te evalueren om zo te kijken wat ervan terecht gekomen is. Er zijn soms activiteiten waar heel weinig bezoekers op afkomen. Dat kan omdat het slecht weer is, maar misschien is het goed om het jaar erop serieus te kijken of je weer zoiets moet subsidiëren. Zelf probeert ze ook wat vaker bij een initiatief te gaan kijken. Dat zou wat haar betreft een voorwaarde moeten zijn om lid te worden van de bewonersadviesgroep. Dan wordt het inzichtelijker wat er van een initiatief terecht is gekomen en wat er met het geld gedaan is. Ook zou het als bewonersadviesgroep goed zijn om bij aanvragen voor grotere bedragen van tevoren goed te kijken hoe haalbaar dingen zijn.

6.2.6 Wijkfeest De Wereldreis – Kruiskamp, Schutskamp, Deuteren en Moerputten

Inleiding

In 2018 is voor de derde keer het Wijkfeest De Wereldreis georganiseerd in de wijk Kruiskamp, Schutskamp, Deuteren, Moerputten. Dit initiatief is ontstaan vanuit een groep vrijwilligers die tot doel hadden om mensen uit de wijk bij elkaar te krijgen. Ze wilden meer cohesie in de wijk.

De insteek was zo breed mogelijk, van werkwinkels voor breien, naaien en timmeren tot en met de doorgeefwinkel. Het doel van het wijkfeest was om initiatieven bij elkaar te brengen en tijdens een wijkfeest aan elkaar te laten zien. Ze regelden horeca en een podium voor muzikale optredens van mensen uit de wijk (wijkartiesten) en enkele publiekstrekkingen die tegen een niet-commercieel tarief kwamen optreden. *‘We hadden met z’n allen een vrij groot netwerk en hebben via via mensen in de buurt gevraagd of ze mee wilden werken aan het wijkfeest. Op die manier hebben we een grote club enthousiaste mensen bij elkaar gebracht.’* Het wijkfeest heet De Wereldreis omdat er veel verschillende nationaliteiten in de wijk aanwezig zijn, zo kwamen er op het feest veel kraampjes met verschillende keukens, zoals Surinaams, Indiaas, Indisch et cetera. Voor een paar kleinschalige zaken zijn externen van buiten de wijk ingehuurd zoals een frietkraam en entertainment voor de kinderen zoals een draaimolen en een bungeejump.

De schatting is dat er in 2018 ongeveer 1.600 bezoekers naar het wijkfeest kwamen. Dit waren veel mensen uit de wijk, maar die namen ook weer mensen uit andere wijken mee. Het was een gevarieerde groep bezoekers.

De initiatiefnemer voor het wijkfeest is erg actief in de wijk. Hij is al tien jaar voorzitter van de wijkraad en heeft toen het WBD-budget werd ingesteld samen met de wijkmanager van die tijd meegedacht over de samenstelling van de bewonersadviesgroep. Daar is hij eveneens een tijd voorzitter van geweest, maar zit inmiddels niet meer in de bewonersadviesgroep.

Het mooie van het WBD-budget en zo'n wijkfeest is, aldus de initiatiefnemer, dat je tijdens zo'n dag initiatieven ziet ontstaan. *'Dit jaar wordt het wijkfeest georganiseerd door een andere club en zij laten weer nieuwe dingen zien. Stimuleert tot meer onderling contact'*. Het zorgt volgens hem voor activering van mensen. Het werkt als katalysator. Het WBD-budget heeft bijgedragen aan ons doel. Het wijkfeest heeft zeker geleid tot meer saamhorigheid en onderling contact in de wijk.

Proces van indienen

Het aanvragen was, aldus de initiatiefnemer, vrij simpel. In de organisatie van het wijkfeest zaten mensen die vanaf het begin bij het WBD-budget betrokken waren en vanuit hun werk al ervaring hadden met dit soort aanvragen en het maken van begrotingen. Bovendien heeft hij eerder via de BIG al veel aanvragen gedaan. Het was hem dus duidelijk dat de aanvraag zo duidelijk mogelijk beschreven moest worden en dat daarbij een duidelijke begroting met kosten en baten moest bevatten. *'Bovendien hebben we nu een draaiboek liggen van voorgaande edities wat de uitvoering een stuk makkelijk maakt'*. Hoewel het WBD-budget de hoofdsponsor is voor het wijkfeest, maakten ze ook gebruik van andere manieren om het te financieren. Zo zorgden de winkeliers bijvoorbeeld voor de prijzen. De wijkmanager zat in de organisatie als facilitair manager, hij regelde bijvoorbeeld de tenten, stoelen en tafels en was betrokken bij de vergunningaanvraag.

De bewonersadviesgroep, die als stelregel heeft om binnen 3 weken te reageren, was meteen positief. Het voordeel is dat de leden van de bewonersadviesgroep uit de wijk komen, het wijkfeest kennen en dus ook het succes ervan gezien hebben.

Nadat de bewonersadviesgroep een positief oordeel heeft uitgesproken over het wijkfeest en de wijkmanager, die in de organisatie zit, ook formeel akkoord was, ontving hij een beschikking en binnen een week stond het geld op de rekening.

Vorig jaar is hij bezig geweest met de *'ICT club van de gemeente'* om te komen tot een prettig medium waarin de digitale aanvragen beoordeeld kunnen worden. *'Bij de BIG hadden we een heel goed medium om te beoordelen; een platform via internet om te reageren op elkaars reacties. Op een gegeven moment is dat gestopt. Daarna ging alles via e-mail en werd iedereen gek van al het mailverkeer.'*

Vorig jaar heeft hij zicht druk gemaakt om een platform op te richten om aanvragen netjes te kunnen beoordelen en inmiddels is er een mooi platform voor gekomen, Sharepoint. De bewonersadviesgroepen van Zuid en West hebben deze ontwikkeling begeleid. In 2018 is het getest en eind 2018 kon het door iedereen gebruikt worden. *'Het leuke van het platform is dat er een extra functionaliteit is toegevoegd, namelijk een agenda. Hierin worden de toegekende activiteiten toegevoegd, dan zie je wat er gebeurt en kun je eventueel langsgaan om te kijken'*. Iedere gebruiker krijgt een eigen toegang en ziet alleen de aanvragen voor zijn eigen bewonersadviesgroep. Die worden hierop gezet door de

ondersteuner en vervolgens krijgen de bewonersadviesgroepen een melding dat er een nieuwe aanvraag binnen is.

Verbeterpunten voor de WBD-regeling

De initiatiefnemer heeft geen verbeterpunten voor de WBD-regeling. Hij is er wel een voorstander van om na afloop van een activiteit waarvoor een budget is toegekend een verantwoording te sturen naar de gemeente waarin een beschrijving van het initiatief staat, hoe de activiteit gegaan is, het ontvangen budget, de opbrengsten, of er geld over is et cetera.

6.3 Afgewezen initiatieven WBD

Inleiding

Bij onze selectie van interviews hebben we twee initiatieven uitgekozen die een aanvraag hebben gedaan voor het WBD-budget, maar die afgewezen zijn. We spraken met de voorzitter van de dorpsraad in Nuland die een aanvraag deed voor een Kunstroute in Nuland en met iemand die een zwembad wilde aanleggen in de buurtuin, maar waarvan de aanvraag eveneens is afgewezen.

6.3.1 Kunstroute Nuland

Het idee voor de Kunstroute Nuland is begin 2018 ontstaan vanuit de dorpsraad Nuland. De initiatiefnemer is voorzitter van de dorpsraad. De kunstroute heeft een dubbele functie, namelijk het beter bekend maken van wat er aan kunst in Nuland aanwezig is en doordat het in de vorm van een wandelroute gegoten is, wordt ook bewegen gepromoot. Voor het project is een werkgroep van vijf mensen in het leven geroepen, deels bestaande uit leden van de dorpsraad. De route bestaat uit twaalf kunstwerken langs een route van vijf kilometer. Twee van de kunstwerken zijn nieuw. Mensen kunnen een wandeling langs de kunstwerken lopen. Daarvoor is een flyer uitgegeven waarin de route staat opgenomen en waarin twaalf foto's van de werken zijn opgenomen. Bij de kunstwerken zelf staat een beschrijving van de werken. De route kan het hele jaar door gelopen worden en is vanaf 29 maart 2019 geopend.

'We zijn eerst begonnen met het begroten van de activiteit. Met die begroting kwamen we uit op € 3.000 euro. Zo moest er bijvoorbeeld één kunstwerk verplaatst worden van de basisschool naar de openbare ruimte. We hebben foto's gemaakt voor de flyers, flyers laten drukken et cetera. Vervolgens zijn we gaan kijken waar de financiële ondersteuning konden krijgen.' De dorpsraad is volgens de initiatiefnemer ook betrokken geweest en heeft meegesproken in het ontstaan van de WBD-regeling. *'We hebben deze regeling vanaf het begin van harte ondersteund, derhalve is er de regeling bij de dorpsraad goed bekend en dus was ook de werkwijze van het aanvragen van budget bekend bij de dorpsraad.'* De aanvraag voor het WBD-budget is gedaan via de website van de gemeente. Ze kregen al vrij snel van de bewonersadviesgroep te horen dat ze een negatief advies gingen geven. In eerste instantie is dat mondeling medegedeeld door de voorzitter van de bewonersadviesgroep. Reden voor afwijzing vanuit de bewonersadviesgroep was het feit dat ze vonden dat activiteiten of projecten op het gebied van openbare ruimte en kunst beter via andere

regelingen of subsidies bekostigd konden worden. Bijvoorbeeld vanuit middelen van afdeling Kunst en Cultuur van de gemeente. De dorpsraad begreep volgens de initiatiefnemer de argumentatie van de bewonersadviesgroep, deze is later schriftelijk onderbouwd aan de dorpsraad gegeven.

Vervolgens zijn de leden van de werkgroep op persoonlijke titel andere potjes gaan zoeken. Ze wisten bij wie ze van de gemeente terecht konden en zijn zodoende in gesprek geraakt met een medewerker Openbare kunst van de gemeente. Uit het budget van de afdeling Openbare Ruimte zijn middelen vrijgemaakt voor de Kunstroute Nuland. De initiatiefnemer benoemt dat het belangrijk was dat hij een paar keer face-to-face contact met gemeente met de gemeente heeft gehad en met hen in gesprek was over het project van de dorpsraad.

Daarnaast heeft de werkgroep een aanvraag voor subsidie ingediend bij het project Kern met Pit van de Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij (een netwerk van vrijwillige adviseurs die actieve burgers ondersteunt bij het verbeteren van hun leefomgeving). De subsidieaanvraag is toegekend. Tot slot zijn ook middelen verkregen van de Rabobank Clubkas Campagne. Het project is dus vanuit drie verschillen bronnen in cofinanciering gerealiseerd.

Inmiddels is op 29 maart 2019 de kunstroute geopend. Op verschillende plekken zijn flyers verspreid zoals bij Hotel Nuland, bij gemeenschapshuis De Meent, in de Albert Heijn, kortom op verschillende plekken waar ze denken dat mensen de kunstroute kunnen starten. Omdat de route pas recentelijk is geopend, heeft de initiatiefnemer nog niet veel reacties van mensen gehad die de route gelopen hebben.

Het goede aan de WBD-regeling is volgens de initiatiefnemer dat het bestuur van de dorpsraad het WBD-budget als vast agendapunt opgenomen heeft tijdens de vergaderingen. Zo kijken ze steeds of er een project of activiteit van hen is, dat mogelijk in aanmerking zou kunnen komen voor het WBD-budget. *‘We blijven actief nadenken hoe we dat budget kunnen gebruiken.’* De initiatiefnemer geeft aan dat het budget ook een brede bekendheid heeft in Nuland. In het begin is de dorpsraad actief geweest in het bekendmaken van de regeling, na twee jaar lijkt het erop dat mensen de weg gevonden hebben, ieder jaar wordt er zoveel aangevraagd dat het budget opgesoupeerd wordt. De bewonersadviesgroep is een gemêleerde groep vanuit verschillende disciplines, jongeren, ouderen, ondernemers, mensen vanuit verenigingsleven. Een goede samenstelling is belangrijk.

De initiatiefnemer geeft aan dat hij eerder wel wat politieke geluidjes heeft gehoord dat men het budget wilde verhogen en daar hebben ze toen van gezegd *‘Laten we dat maar niet doen, want het budget zoals dat nu toegekend wordt is qua omvang wat ons betreft prima.’* In omliggende dorpen wordt daar anders over gedacht, volgens hem. Ze hebben hierin duidelijk stelling genomen dat *‘als de gemeente iets wil veranderen, willen we graag meepraten, er hoeft niets te veranderen.’*

Er is wat betreft het WBD-budget nog een verbeterpunt volgens de voorzitter van de dorpsraad. Hij geeft aan dat bij evaluatie van het WBD-budget van de gemeente zelf, gezegd is dat de wijkmanager bij de aanvraag beter stil moet staan bij de mogelijke potjes die aangewend kunnen worden. In de toekomst zou dat betekenen dat bij de aanvraag al gekeken wordt of bijvoorbeeld aanvragen rondom kunst /openbare werken via andere middelen gefinancierd kunnen worden in plaats van vanuit het WBD-budget. Als dat eerder was gebeurd had de aanvraag niet bij de bewonersadviesgroep hoeven liggen en was het meteen bij de juiste gemeentelijke afdeling terecht gekomen.

6.3.2 Het zwembad in de buurttuin Bietje bij Bietje

Een initiatiefneemster uit de Muntel, Orthenpoort, Vliert wilde graag dat er een klein zwembad/stadsvijver zou komen in de buurttuin Bietje bij Bietje. Daarvoor heeft ze in april 2018 een aanvraag ingediend via het WBD-budget, maar de aanvraag is afgewezen. De initiatiefneemster is niet blij met de wijze waarop de bewonersadviesgroep in haar wijk werkt. Ze krijgt sterk het gevoel dat het een ons-kent-ons clubje is dat haar initiatieven altijd afwijst. Ook de wijze waarop de bewonersadviesgroep is samengesteld, is haar onduidelijk.

Bij de aanvraag voor het zwembad stelde de initiatiefneemster een complete begroting op en diende deze aanvraag in via de website van de gemeente. Een paar dagen later hoorde ze via een wethouder dat de aanvraag afgekeurd zou gaan worden. De reden voor afwijzing was dat een zwembadje niet past binnen de gebruikersovereenkomst van de buurttuin. Daarin staat dat er alleen stadslandbouw mag plaatsvinden in de tuin. Dat vindt ze niet eerlijk omdat anderen zich ook niet alleen beperken tot stadslandbouw in de buurttuin en deze mensen volgens haar ook niet teruggefloten worden. Er lijkt in de ogen van de initiatiefneemster met twee maten gemeten te worden en sprake te zijn van vriendjespolitiek.

De bewonersadviesgroep van Muntel, Orthenpoort en Vliert heeft een andere werkwijze dan de bewonersadviesgroepen van andere wijken. In dit gebied worden de aanvragen nadat ze door de ondersteuner en de wijkmanager zijn doorgestuurd aan de bewonersadviesgroep geplaatst op het Netwerk Buurtdemocratie. Dit online netwerk is onderdeel van de buurtwebsite, de buurtkiep (zie ook www.buurtkiep.nl).

Buurtbewoners kunnen zich aanmelden voor het netwerk en daarop hun mening geven over bewonersinitiatieven die een aanvraag via het WBD-budget hebben gedaan. De initiatiefneemster van het zwembad heeft het gevoel dat ze buitengesloten wordt uit dit netwerk en dat al haar ideeën altijd worden afgewezen. Ze heeft wel eens een initiatief onder een andere naam ingediend (voor de aanleg van een jeu de boulesbaan) en dat werd toen wel gehonoreerd.

Ook heeft ze contact met anderen die wel eens een initiatief hebben ingediend en die eveneens het gevoel hebben dat hun aanvragen meestal worden afgewezen. Ook voor hen lijken de redenen voor afwijzing vaak niet helemaal duidelijk. *‘Die mensen laten het dan los, ze willen niks meer voor de wijk doen.’* Het is jammer dat initiatief zo verloren gaat.’ Soms probeert de initiatiefneemster ook om op een andere manier haar ideeën gefinancierd te krijgen, bijvoorbeeld via provinciale subsidies, maar ze voelt zich nu eenmaal *‘erg betrokken’* bij het WBD-budget.

Voor haar gevoel leidt het WBD-budget in de Muntel, Orthenpoort en Vliert vooral tot onmin in plaats van tot sociale cohesie. Wat ze anders zou willen, is dat de spelregels voor beoordeling van aanvragen nu niet gehanteerd lijken te worden en dat iedereen nu dus maar wat beslist. Het zou beter zijn om duidelijker spelregels op te stellen zodat er minder willekeur is. Daarbij zou ze graag willen dat de initiatieven voor haar wijk open op de website van de gemeente komen te staan omdat dit nu via de Buurtkiep gaat en zij hier geen lid van is en naar eigen zeggen ook geen lid meer mag worden.

7 WBD-budget nader bekeken: Bewonersadviesgroepen

7.1 Inleiding

De wijken van 's-Hertogenbosch hebben allemaal een bewonersadviesgroep die de wijkmanager adviseert over het al dan niet toekennen van een budget vanuit de WBD-regeling. De bewonersadviesgroepen zijn eind 2016 benoemd door het College. Toen er in 2016 leden gezocht moesten worden om plaats te nemen in de bewonersadviesgroepen werden de wijkmanagers hiermee belast. Zij hebben veelal naar mensen gezocht die al actief in de wijk waren. Een enkele keer is er een oproep geplaatst in een wijkkrant of huis-aan-huisblad om leden te werven. Het is de bedoeling dat de bewonersadviesgroepen de verschillende buurten binnen de wijk vertegenwoordigen en dat er een gemêleerde groep mensen in de adviesgroep plaatsneemt. We spraken met de voorzitters van zes bewonersadviesgroepen.

7.2 Samenstelling

De samenstelling van de verschillende bewonersadviesgroepen is verschillend. Allereerst verschilt het aantal leden van de bewonersadviesgroepen, meestal zijn dit er tussen de vier en tien, hoewel de bewonersadviesgroep van Rosmalen na de fusie tussen Noord en Zuid, vrij groot is met veertien leden. Uit de gesprekken met de voorzitters van de bewonersadviesgroepen komt eveneens het beeld naar voren dat voor de eerste samenstelling van de adviesgroepen de wijkmanagers verantwoordelijk waren. Zij hebben vooral geput uit de voor hen bekende wijkbewoners die al langer actief waren of bewoners actief in de wijkraden benaderd. In de wijk Engelen/Bokhoven heeft de bestaande bestuursraad de taak van bewonersadviesgroep gekregen. Er hebben zich her en der al wel wat veranderingen voorgedaan in de bewonersadviesgroepen, maar over het algemeen vinden er weinig personele wisselingen plaats. Een aantal bewonersadviesgroepen is voortgekomen uit groepen die voorheen over de BIG-gelden adviseerden. Dat geldt deels voor de bewonersadviesgroep van Nuland en voor die van Noord.

Als er iemand vertrekt uit de bewonersadviesgroep dan wordt er naar eigen zeggen goed gekeken naar zijn of haar opvolger. Ze proberen tot een gemêleerd gezelschap te komen. De voorzitter van de bewonersadviesgroep van Rosmalen gaat altijd met kandidaat-leden in gesprek: *'Ik wil geen negatieve mensen, ik zoek mensen met een positieve houding ten opzichte van initiatieven van burgers. Een zeurende, chagrijnige, veel te kritische houding werkt niet.'*

In de wijk Muntel, De Vliert, Orthenpoort wordt gewerkt met een kerngroep bestaande uit vier personen. Onder deze kerngroep hangt een groep van ongeveer 65 inwoners, de groep Buurtdemocratie genoemd. Iedere inwoners van de wijk kan zich vrijwillig voor deze groep aanmelden.

7.3 Doel van de WBD-subsidie

De voorzitters geven aan dat het doel van de WBD-subsidie vooral is het bijdragen aan de leefbaarheid en de sociale cohesie. Zij weten volgens één van de voorzitters het beste waar de behoefte van de wijkbewoners ligt en dat verschilt per wijk. Belangrijk hierbij is dat het initiatief bij de bewoners blijft liggen. *‘Het doel is om fysieke en sociale zaken in de openbare ruimte te stimuleren’*, aldus de voorzitter van Boschveld.

7.4 Werkwijze

De bewonersadviesgroepen werken allemaal op een vergelijkbare manier. Via de wijkmanager of de ondersteuner krijgen ze de digitaal binnengekomen aanvragen door. Deze worden beoordeeld door de verschillende leden waarna de voorzitter van de bewonersadviesgroep een gemotiveerd advies uitbrengt aan de wijkmanager. Deze neemt het advies vrijwel altijd over en zorgt dat de beschikking naar de aanvrager uitgaat (zie ook hoofdstuk wijkmanagers).

De enige wijk waar op een andere manier gewerkt wordt, is Muntel, De Vliert, Orthenpoort. Zoals eerder beschreven wordt daar gewerkt met een kerngroep van vier leden en een groep van ongeveer 65 inwoners, de groep Buurtdemocratie. Als een aanvraag bij de kerngroep binnenkomt, maakt de kerngroep een korte beschrijving hiervan en plaatst deze vervolgens op een openbaar online platform (de Buurtkiep genaamd). De aanvraag kan door iedereen gelezen worden, maar alleen bewoners die zich aangemeld hebben voor de groep Buurtdemocratie mogen hierover hun mening geven. Het is de bedoeling dat leden van de groep hun mening geven, onderbouwd met een motivatie. De kerngroep verzamelt vervolgens de meningen van de groep en maakt op basis hiervan een voorstel om een aanvraag goed- of af te keuren. Belangrijkste redenen voor de kerngroep in deze wijk om een aanvraag ook nog voor te leggen aan een bredere groep van inwoners, is om meer draagvlak te creëren voor bepaalde initiatieven en om discussie hierover op gang te brengen.

De bewonersadviesgroepen verschillen als het gaat om het contact tussen de groep en de aanvrager. Zo belt de voorzitter in Rosmalen iedere aanvrager zelf op en stelt aanvullende vragen over bijvoorbeeld de begroting, maar ook over het initiatief. *‘Ik zie mezelf als verlengstuk van de gemeente. Ik ga in gesprek met de aanvrager, hoe kunnen we het beste verwoorden, ik adviseer de aanvrager’*. Soms is een aanvullende toelichting nodig om er een plausibeler verhaal van maken. Waardering hiervoor is groot. *Ik bel altijd binnen 2 werkdagen terug.*

De voorzitter van de bewonersadviesgroep van Noord vertelt dat hun secretaris vaak, maar niet alle, initiatieven nabelt. Dat nabellen is volgens hem noodzakelijk omdat er erg vaak een *‘heel zwakke’* begroting wordt opgesteld. *‘De aanvragen zijn vaak heel summier en dan belt onze secretaris na voor een toelichting en voor een betere begroting. Het vraagt veel tijd voor de secretaris om alle toelichtingen te verzamelen. Het zou mooi zijn als de gemeente een wat betere voorselectie maakt en kijkt of de aanvragen compleet zijn en of wij er ook niet mee kunnen.’*

Dat nabellen gebeurt niet bij elke bewonersadviesgroep. In Nuland spraken we met de coördinator van de bewonersadviesgroep en zij vragen nooit zelf iets aan de aanvrager. *‘Geregeld bestaan er twijfels over bepaalde posten op een begroting, maar wij gaan als bewonersadviesgroep niet in discussie met de aanvrager. Bij twijfel of behoefte aan verduidelijking van de aanvraag, stuur ik een mail aan de ondersteuner met bijvoorbeeld het verzoek om een aanvullende offerte. De ondersteuner zoekt dan contact met de aanvrager voor deze aanvulling. Het antwoord komt terug via de ondersteuner en wij nemen dan de aanvraag opnieuw in behandeling. Negen van de tien keer wordt een initiatief dan wel goedgekeurd.’* Er is in Nuland dus geen rechtstreeks contact tussen aanvrager en de bewonersadviesgroep.

7.5 Overleg tussen leden van de bewonersadviesgroep

De bewonersadviesgroepen mogen zelf bepalen hoe zij zich organiseren. De meeste bewonersadviesgroepen hebben met elkaar afgesproken dat ze een maximale doorlooptijd van zes weken hanteren tussen het binnenkomen van een aanvraag en het geven van een advies aan de wijkmanager. Een aantal wijkmanagers geeft echter ook aan dat het streven is om de subsidieaanvragen sneller af te handelen dan binnen zes weken. De doorlooptijd van een aanvraag hangt vaak ook af van het soort initiatief dat ingediend wordt. Als het gaat om een buurtfeest, dan kan een budget sneller toegekend worden dan bijvoorbeeld het initiatief voor een nieuw op te zetten speeltuin. Daar komt veel meer bij kijken.

Verder zien we ook verschillen in het aantal aanvragen per wijk, de wijze waarop initiatieven beoordeeld worden en in de wijze van bespreking ervan. Het aantal aanvragen verschilt per bewonersadviesgroep en de wijze van bespreking ervan ook. In Boschveld komt de bewonersadviesgroep maandelijks bij elkaar, mits er in die maand aanvragen zijn gedaan. Er zitten maanden bij dat er geen aanvragen worden ingediend. Dit jaar blijven de aanvragen voor Boschveld achter, zo hoorden we van zowel de voorzitter als van de wijkmanager. Een eindje verderop in West, in de wijk Kruiskamp, Schutskamp, Deuteren, Moerputten weten de initiatiefnemers de route via het WBD-budget wél te vinden. Daar krijgen ze gemiddeld 10 aanvragen per week. In Noord bespreken ze zo’n 14 aanvragen per bijeenkomst, die maandelijks plaatsvindt. En in Rosmalen zijn het er gemiddeld 3 per week.

In andere wijken wordt alles via mail of online platforms als Yammer of Sharepoint afgewerkt. In Nuland behandelen ze individuele aanvragen via de mail en als er soms een aantal aanvragen tegelijk binnenkomt dan komen ze bij elkaar. Vanaf nu gaat dat maandelijks worden omdat er teveel mailverkeer kwam en het niet meer overzichtelijk was.

7.6 Contact met wijkmanager en bewoners

Over het algemeen lijken de bewonersadviesgroepen niet veel direct contact te hebben met de wijkmanagers. Het directe contact over de WBD-subsidie verloopt meer via de ondersteuners. De wijkmanager komt soms meeluisteren bij vergaderingen of mag helpen bij lastige kwesties of bij subsidies die niet gehonoreerd zijn. In Noord hebben ze juist wat

meer behoefte aan contact met de wijkmanager en hebben daar onlangs afspraken over gemaakt.

Soms hebben initiatiefnemers rechtstreeks contact met de bewonersadviesgroepen. De voorzitter van de bewonersadviesgroep van Boschveld merkt op: *‘In de wandelgangen hebben bewoners wel eens contact met een bewonersadviesgroep voordat ze een aanvraag doen. Er is vaak wel bekendheid met de subsidie, maar mensen hebben soms een taalprobleem of een andere achtergrond waardoor het indienen van een aanvraag lastig is’*. De aanvraag indienen noemt ze *‘erg ingewikkeld en niet toegankelijk’*. Andere bewonersadviesgroepen werken volgens haar vaak formeler via de wijkraden. Dat doen ze in Boschveld niet, maar toch is het nog niet laagdrempelig genoeg. Als voorbeeld noemt ze een Somalische vrouw die al niet weet dat ze een DigiD moet hebben om te kunnen aanvragen. *‘Misschien zou het dan een idee zijn dat je de dingen op papier moet kunnen invullen met behulp van de wijkmanager.’*

Zowel de coördinator van de Nulandse bewonersadviesgroep als de voorzitter van Boschveld merken op dat ze het prettig vinden dat de uiteindelijke beschikking vanuit de gemeente naar de initiatiefnemer gaat. Coördinator Nuland: *‘We zijn niet anoniem, iedereen die ons wil spreken mag dat, maar we gaan niet in discussie over aanvragen. Wij hebben afgesproken dat we niet rechtstreeks in contact gaan met de aanvrager. Zeker niet in klein dorp, ons kent ons, anders krijg je vervelende situaties.’* De voorzitter van Boschveld geeft aan dat het prettig is dat de gemeente verantwoordelijk is voor de controles. Omdat iedereen elkaar kent in Boschveld wil ze niet dat ze aangesproken wordt op een WBD-beslissing in haar wijk.

Ook in de Kruiskamp, Schutskamp, Deuteren, Moerputten is er geen contact tussen de aanvragers en de bewonersadviesgroep. Mochten er aanvullende vragen zijn, dan koppelen zij die eveneens via de ondersteuner terug naar de initiatiefnemer.

7.7 Criteria van de aanvraag

Er worden weinig criteria of voorwaarden gesteld aan de aanvragen die worden ingediend. Dat vinden de voorzitters van de bewonersadviesgroepen over het algemeen een heel goed punt van de subsidieregeling. Alle voorzitters die we spreken geven aan dat de begroting een belangrijke factor vormt bij de beoordeling. De voorzitter van Boschveld: *‘Dat is heel lastig blijkt in de praktijk, maar het lijkt steeds beter te gaan nu de regeling een paar jaar bestaat.’* Ze geeft verder aan dat er vanuit de gemeente geen formulier is waar zij op moeten letten bij de beoordeling van de initiatieven. De meeste bewonersadviesgroepen werken niet met een checklist bij het beoordelen van de aanvragen. De bewonersadviesgroep van de Maaspoort heeft wel een eigen checklist ontwikkeld die gebruik wordt bij het beoordelen van aanvragen.

Er zijn weinig regels verbonden aan de subsidieregeling en dat vindt de voorzitter van Boschveld *‘sympathiek’*. Wat volgens haar misschien wel een idee zou kunnen zijn is om een format te maken voor een begroting waar de bewoners gebruik van kunnen maken. *‘De bewonersadviesgroep-leden zijn allemaal vrijwilligers die dit doen en die willen ook niet eindeloos moeten puzzelen op begrotingen die zijn ingediend.’*

Verschillende bewonersadviesgroepen hebben aanvullende criteria bepaald waaraan aanvragen moeten voldoen (zie paragraaf 2.5).

De voorzitters met wie we gesproken hebben vinden het vooral belangrijk dat een initiatief bijdraagt aan de leefbaarheid in de buurt of wijk. In Rosmalen proberen ze er op te letten dat het geld wordt geschonken aan mensen die het nodig hebben. Initiatieven die volgens hen geen financieringsbehoefte meer hebben, moeten aantonen dat ze subsidie nodig hebben.

7.8 Kneelpunten

De bewonersadviesgroepen geven verschillende kneelpunten aan waar zij soms mee worstelen.

Herhaalde activiteiten

Wat de voorzitters vrijwel allemaal noemen zijn de herhalingsaanvragen, activiteiten die ieder jaar op dezelfde manier herhaald en aangevraagd worden en wat daarmee te doen. Moet je een herhalingsverzoek ieder jaar honoreren of moet je ook kunnen zeggen *‘verzin eens iets anders’*. Coördinator van bewonersadviesgroep Nuland: *‘Daar worstelen we echt mee van ‘och daar heb je hem weer’. We zouden daar natuurlijk een aanvullende regel voor kunnen instellen.’* De voorzitter van bewonersadviesgroep Noord herkent dit wel. *‘Je wilt natuurlijk dat mensen iets indienen, daar ben je dan positief over, maar je moet wel kritisch blijven staan ten opzichte van de inhoud. Daar moet een balans in komen.’* Hij merkt dat positief bejegenen alleen niet voldoende is. Er moet volgens hem ook gestreefd worden naar het ontplooiën van nieuwe initiatieven. Daarin zou de gemeente wat hem betreft wel wat actiever mogen optreden door bijvoorbeeld meer reclame te maken voor de WBD-regeling zodat ook anderen ervan horen en het niet telkens dezelfde initiatiefnemers zijn.

Kennis van zaken om te kunnen oordelen

De voorzitter van de bewonersadviesgroep Boschveld geeft aan dat sommige aanvragen erg lastig te beoordelen zijn. Dan gaat het met name over de fysieke investeringen.

‘Aanvragen die betrekking hebben op de fysieke ruimte, verkeersdrempels enzovoorts zijn moeilijk te beoordelen. Dan gaan we wel bekijken of er niet een mogelijkheid is voor een ander budget van de gemeente. ... We zijn vrijwilligers en weten gewoon erg weinig af van regels voor de openbare ruimte en wat er aan andere subsidiemogelijkheden zijn.’

Ook geven een aantal voorzitters aan dat ze meer begeleiding zouden willen van de gemeente bij het beoordelen van lastige zaken. Sommigen hebben het idee dat het op papier lijkt of ze alle vrijheid hebben om dingen te beslissen als vrijwilligers in de wijk, maar dat eigenlijk de taken van de (betaalde) gemeenteambtenaren overnemen. Het is vrijwilligerswerk en ze vragen zich soms af wie nu wiens werk zit te doen. De gemeente schuift veel werk af aldus enkele voorzitters. De coördinator van Nuland herkent zich hierin. Hij heeft soms het idee dat als de gemeente niet weet via welk potje iets gesubsidieerd kan worden, het maar via het WBD-budget moet.

Aanvraag voor goede doelen

Wat bijvoorbeeld ook discussie opleverde was de aanvraag voor een subsidie voor een wandelstafette voor het KWF Kankerbestrijding in Rosmalen. De organisatoren wilden de overheadkosten zo laag mogelijk houden en vroegen hiervoor subsidie aan, zodat er meer geld naar het goede doel zou gaan. Dit is uiteindelijk afgewezen, omdat het WBD-budget geen goede doelen subsidieert. Ook activiteiten die een commercieel doel hebben worden niet gesubsidieerd; zoals een subsidieaanvraag van een koor dat optrad tijdens een high-tea waarvoor de deelnemers €20 entree voor moesten betalen werd afgewezen.

De samenstelling van de bewonersadviesgroep

Zoals we al eerder noemden bestaat de bewonersadviesgroepen idealiter uit een mix van buurtbewoners die de wijk vertegenwoordigen. Dat blijkt in de praktijk niet altijd zo te zijn. Veelal zijn de bewonersadviesgroepen samengesteld uit bewoners die van 'oudsher' veel invloed hadden in de wijken. De voorzitter van de bewonersadviesgroep Kruiskamp, Schutskamp, Deuteren, Moerputten mist als enige jonge vrouw in de adviesgroep wel eens een frisse blik in de adviesgroep. Ze noemt het met een knipoog *'vooral een feestje voor gepensioneerden'* en zou graag wat verjonging willen. Ook mensen met een andere achtergrond uit verschillende buurten van de wijk zouden wat haar betreft nodig zijn om ook eens een wat ander geluid te laten horen.

De voorzitter van Rosmalen merkt dat sommige leden van de adviesgroep meer kijken naar het financiële aspect in plaats van naar het doel. Hij vindt het dan ook zijn taak als voorzitter om de leden daarop te wijzen. Afwijzingen van de bewonersadviesgroep neemt hij niet altijd klakkeloos over.

7.9 Verbeterpunten

Aan de voorzitters van de bewonersadviesgroepen is gevraagd wat zij anders zouden willen rondom het WBD-budget. Ze hebben een aantal tips en verbeterpunten gegeven die we hieronder opsommen.

- Het is vaak onduidelijk wie de controle uitvoert. Soms gaan leden van bewonersadviesgroepen wel kijken bij een activiteit, maar de financiële controle ligt bij de gemeente. Er wordt volgens hen te weinig gecontroleerd. Overgebleven geld wordt niet altijd teruggestort, sommige voorzitters geven aan dat ook daarop wel strenger gecontroleerd mag worden.
- De voorbereiding van subsidieaanvragen (dus het compleet aanleveren ervan aan de bewonersadviesgroep) is een taak van de gemeente, maar dit wordt te vaak overgedragen aan de bewonersadviesgroep die daar veel tijd mee kwijt is. Ze hebben het gevoel dat ze werk zitten te doen voor de gemeente.
- Vaak willen de bewonersadviesgroepen de aanvrager advies kunnen geven om ook te kijken naar andere potjes om een initiatief of activiteit uit te financieren. Een aantal voorzitters geeft aan het vervelend te vinden ze weinig zicht hebben op wat er op dat gebied allemaal aan subsidiemogelijkheden binnen de gemeente bestaat.
- Een aantal voorzitters geeft aan het fijn te vinden als de gemeente/de wijkmanagers/ondersteuners de WBD-regeling wat meer onder de aandacht zouden

brengen bij de wijkbewoners zodat misschien ook andere nieuwe mensen aan aanvraag gaan doen. Dan komen er misschien ook minder herhalingsaanvragen en kunnen de bewonersadviesgroepen kritischer kijken naar wat echt bijdraagt aan de sociale cohesie van de wijk.

- Het zou prettig zijn dat er voor de initiatiefnemers die dat nodig hebben een soort rekenhulp op de website komt zodat mensen gemakkelijker een begroting voor hun initiatief kunnen opstellen.
- Een aantal bewonersadviesgroepen is veel minder gemêleerd dan wenselijk. Het zou goed zijn als de wijkmanagers zich actiever bezighouden met het samenstellen van een bewonersadviesgroep die idealiter een goede afspiegeling van de wijk zou moeten zijn.
- Een aantal bewonersadviesgroepen geeft aan dat het goed zou zijn om de initiatieven jaarlijks te evalueren (en dan vooral kijken naar wat er van een initiatief terecht is gekomen), zodat ze bij een herhalingsaanvraag gemakkelijker kunnen besluiten om iets wel of niet opnieuw toe te kennen. Zeker als ze boven een bepaald bedrag komen, zou dit de standaard moeten zijn.

8 Conclusies

8.1 Inleiding

De doelstelling van het onderzoek was om **inzicht te krijgen in de vraag of inwoners initiatieven nemen om de stad verder te ontwikkelen en daarbij de ruimte krijgen van de gemeente om dat te doen.**

We hebben dit inzicht gekregen door deskresearch en door het interviewen van verschillende betrokkenen waarbij we de casus van het Wijk-, buurt- en dorpsbudget eruit gelicht hebben. We spraken met beleidsmedewerkers van de gemeente, met wijkmanagers en ondersteuners, met initiatiefnemers en met voorzitters van bewonersadviesgroepen. In dit hoofdstuk geven we antwoord op de onderzoeksvragen.

8.2 Conclusies

Onderzoeksvraag

1 Welke visie, welk beleid en welke procedures gelden binnen de gemeente voor het ontvangen en verwerken van initiatieven van inwoners? Hoe responsief is de gemeente ten aanzien van ideeën en initiatieven van inwoners?

- **Gemeente heeft diverse beleidsinstrumenten voor burgerinitiatieven en neemt een responsieve rol op zich:** in het Bestuursakkoord 2018-2022 van de gemeente 's-Hertogenbosch wordt de ambitie beschreven om als lokale overheid steeds meer richting een responsieve overheid te gaan waarbij de gemeente niet zelf naar buiten treedt om haar plannen en doelen te verkopen, maar waarbij de gemeente juist aansluit bij de beweging van onderop. Uit ons onderzoek is gebleken dat de gemeente op veel terreinen aandacht heeft voor burgerinitiatieven en hiervoor verschillende beleidsinstrumenten in het leven heeft geroepen. Denk aan de mogelijkheid om een initiatief op de agenda van de gemeenteraad te plaatsen, een petitie in te dienen en de vele subsidieregelingen die er zijn waar inwoners, organisaties en ondernemers een beroep op kunnen doen om hun initiatief mogelijk te maken. Bij diverse regelingen, zoals het Maatschappelijk Initiatieven Fonds, vindt dialoog plaats tussen initiatiefnemers en de gemeente. De initiatiefnemer wordt door de gemeente geholpen bij het aanscherpen van een plan als dat nog niet rijp is voor een aanvraag. Daarbij zien we dat bij bijvoorbeeld fysieke initiatieven de gemeente meedenkt met de initiatiefnemer om te kijken hoe het plan gerealiseerd kan worden. Ook zien we voorbeelden waarbij de gemeente meedenkt met een initiatiefnemer over de wijze waarop het initiatief het beste ondersteund kan worden, bij welke vakafdeling of met welke regeling een initiatief het beste geholpen is.

Met name zien we een responsieve overheidsrol terug in de casus van het Wijk-, buurt- en dorpsbudget: de gemeente geeft ruimte aan initiatieven van onderop, van inwoners zelf. Binnen de WBD zijn inwoners in de lead, zowel in planvorming als in beoordeling daarvan via de constructie van bewonersadviesgroepen. Inwoners worden vrij gelaten, er gelden geen strakke regels.

- **Burgerinitiatieven bereiken de gemeente via diverse wegen:** uit de gesprekken die we met de gemeente voerden, blijkt dat er via diverse wegen initiatieven bij de gemeente terecht komen. Dat is niet altijd via een bestaande regeling zoals bijvoorbeeld het Wijk-, buurt- en dorpsbudget, soms nemen inwoners rechtstreeks contact op met een beleidsambtenaar van de gemeente of contacten de gemeente via de website. In 2018 heeft niemand gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een initiatief op de agenda van de gemeenteraad te plaatsen.
- **Niet direct sprake van samenhangend beleid, soms overlap:** er lijkt niet altijd sprake van een samenhangend beleid rondom burgerinitiatieven. We hoorden dat met name terug bij WBD-aanvragen in het fysieke domein. Het is dan niet altijd duidelijk of een initiatief vanuit budget van een afdeling ondersteund kan worden, of binnen het WBD thuishoort. Bovendien bleken sommige burgerinitiatieven doorgestuurd te worden naar bewonersadviesgroepen terwijl deze achteraf beter direct door de gemeente, binnen bestaande budgetten van vakafdelingen, opgepakt konden worden. Een heldere scheidslijn tussen budgetten vanuit afdelingen en subsidieregelingen lijkt er, volgens initiatiefnemers en bewonersadviesgroepen, niet altijd te zijn.

Onderzoeksvraag

2 Aan welke en aan hoeveel initiatieven wordt het wijk-, buurt- en dorpsbudget bij de gemeente 's-Hertogenbosch besteed, hoe verloopt de aanvraag- en toekenningsprocedure en waar liggen de (beslis)bevoegdheden?

- **Veel inwoners weten de WBD-regeling te vinden:** uit onze kwantitatieve analyse van het WBD-budget 2018 komt naar voren dat er bijna 800 initiatieven zijn ingediend, waarvan voor bijna 700 subsidie is toegekend. In totaal was er ruim € 700.000 budget beschikbaar en is zo'n € 660.000 toegekend.
- **De WBD-regeling is er voor de hele stad, met name voor sociale activiteiten:** we zien dat er in 2018 vanuit alle wijken, buurten en dorpen aanvragen zijn gedaan, veelal in verhouding naar het beschikbare budget (met andere woorden: in gebieden met een hoog budget (veel inwoners) worden ook meer aanvragen gedaan. De aanvragen die gedaan zijn, focussen voor het merendeel op sociaal terrein, rondom feestdagen en voor ontmoeting en kennismaking tussen bewoners.

- **Buurtfeesten, straatfeesten en barbecues zijn beginpunt voor sociale cohesie in de wijk:** binnen het WBD zijn in 2018 relatief veel aanvragen gedaan voor buurt- of straatfeesten / barbecues. Hoewel dit soort activiteiten van minder waarde voor een wijk, buurt of straat lijken te zijn, leiden ze er onder andere toe dat buurtbewoners elkaar beter leren kennen. Het is dus niet altijd louter een ‘gezellige’ activiteit. De wijkmanagers en ondersteuners geven aan dat dit soort activiteiten vaak een opstap zijn om tot nieuwe initiatieven te komen (sneeuwbaaleffect). Het elkaar kennen is daarvoor een belangrijke randvoorwaarde en dit wordt door dergelijke activiteiten gestimuleerd.
- **WBD is laagdrempelig en lijkt voor grote groep toegankelijk:** een regelvrije regeling met inwoners in de lead is goed. Het lijkt vrij eenvoudig om een aanvraag te doen; veel initiatiefnemers zijn erg tevreden over dit proces van aanvragen, de afhandelingstermijn door de bewonersadviesgroepen is snel en initiatiefnemers kunnen snel over financiële middelen beschikken om hun initiatief te realiseren. Soms kan het gebrek aan criteria, regels of kaders ook tot onduidelijkheid leiden, bijvoorbeeld bij initiatieven die afgewezen worden. Het is voor initiatiefnemers dan niet altijd duidelijk op welke gronden een afwijzing plaatsvindt.
- **Samenstelling bewonersadviesgroepen zou meer divers kunnen:** idealiter zijn de bewonersadviesgroepen een vertegenwoordiging van de wijk. Diverse bewonersadviesgroepen geven aan dat de samenstelling niet altijd een afspiegeling van de wijk is en er behoefte bestaat aan aanwas vanuit andere groepen, zoals jongeren of mensen met een migratieachtergrond.
- **Breed zicht op maatschappelijke impact van alle initiatieven ontbreekt:** het is niet altijd helder wat de bijdrage van initiatieven is aan de leefbaarheid en sociale cohesie in wijken, buurten en dorpen. Dit komt vooral doordat niet iedere bewonersadviesgroep vraagt naar terugkoppeling van de activiteit en er niet altijd controle is op de daadwerkelijke uitvoering van een initiatief of activiteit. Vanuit diverse bewonersadviesgroepen horen we de wens terug naar een vorm van evaluatie.
- **De WBD-regeling leidt overall tot meer sociale cohesie en leefbaarheid in buurt en dorpen:** zowel vanuit initiatiefnemers, bewonersadviesgroepen als wijkmanagers horen we positieve geluiden over de impact van de initiatieven die via het WBD uitgevoerd worden. Ondanks dat niet van ieder initiatief een terugkoppeling is geweest of men het initiatief bezocht heeft, zien de geïnterviewden dat de dingen die vanuit de WBD-gelden gedaan worden veelal een positief effect hebben op de sociale cohesie in wijken, buurten en dorpen.

Onderzoeksvraag

3 Welke overige initiatieven zijn er 2018 door inwoners van gemeente 's-Hertogenbosch geïnitieerd en hoe zijn deze initiatieven ondersteund?

- **Breed scala aan initiatieven, ook buiten de WBD-regeling:** we zien initiatieven van inwoners, ook buiten de WBD-regeling, op verschillende terreinen. Uiteenlopend van sociale initiatieven tot initiatieven op het gebied van duurzaamheid. Sommige initiatiefnemers weten hun idee zonder ondersteuning van de gemeente te realiseren, anderen doen een beroep op regelingen zoals het MIF en voeren daarbij een dialoog met de gemeente.
- **Veel burgerinitiatieven drijven op publieke middelen:** veel burgerinitiatieven die we in het onderzoek opgespoord hebben, lijken op een of andere manier financieel ondersteund te worden door de gemeente. Ofwel via de WBD-regeling, ofwel via een andere subsidieregeling van de gemeente, zoals het MIF, Goed voor Elkaar of Cityboost.
- **Dialoog tussen inwoners en gemeenten bij diverse regelingen:** in tegenstelling tot initiatieven binnen de WBD zien we bij regelingen zoals het MIF en Goed voor Elkaar meer dialoog tussen gemeente en initiatiefnemer. Het gaat bij deze regelingen vaak ook om complexere aanvragen voor substantiëlere bedragen waarvoor ook vaak uitgebreidere ambtelijke voorbereiding en bestuurlijke besluitvorming nodig is.

Bijlage A Lijst van geïnterviewden

Gemeente 's-Hertogenbosch

Hans Migchielsen	Afdelingshoofd Wijkmanagement
Paul van Gemert	Beleidsmedewerker Onderwijs, Arbeidsmarkt en Participatie, contactpersoon Maatschappelijk Initiatieven Fonds
Fred van den Bosch	Projectmanager Omgevingswet
Wilbert de Laat	Beleidsmedewerkers Realisatie en Beheer Openbare ruimte

Wijkmanagers & ondersteuners

Ton van Helvoort	De Groote Wielen - Kruiskamp - Schutskamp - Deutenen – Moerputten
Marie-Louise Claessens	Zuid - Muntel - Vliert - Orthenpoort
Paul Hilgers	Oost-Hintham
Rutger Janssens	Nuland - Rosmalen Noord - Rosmalen Zuid - Vinkel
Riekje Bosch	Binnenstad - Boschveld - Paleiskwartier
Rens Jeunink	Noord
Ronnie van Gaal	Maaspoort
Claudia van Eijndhoven	ondersteuner
Esther van Doesburg	ondersteuner
Mariëlle Rovers	ondersteuner

Bewonersadviesgroepen

Jacques Jochems	Noord
Adri van Offenbeek	Nuland
Jan van Gompel	Muntel/Vliert/Orthenpoort
Hans de Wit	Rosmalen
Houda Hamel	Kruiskamp/Schutskamp/Deutenen/Moerputten
Leidi Haaijer	Boschveld

Initiatieven

Geluidsmetingen	Diverse wijken
Speeltuin Rosmalen	Rosmalen
Groenvoorziening /veiligheid	Kruiskamp/Schutskamp/Deutenen/Moerputten
Wijkfeest De Wereldreis	Kruiskamp/Schutskamp/Deutenen/Moerputten
Engelenrun	Engelen
4 de Lente en 4 de Winter	Zuid
Stadswemvijver	Muntel/Vliert/Orthenpoort
Organisatie naschoolse muziekles	Kruiskamp/Schutskamp/Deutenen/Moerputten
Plastic Werkplaats	stedelijk

Bijlage B Subsidieregelingen gemeente 's-Hertogenbosch

Gemeente 's-Hertogenbosch kent vele subsidieregelingen. Een overzicht van alle regelingen in 2019 is hieronder per thema opgenomen²².

Bouwen, wonen en wijken

- Subsidieregeling voor groene daken
- Subsidieregeling Wijk - en Dorpsbudget
- Subsidieverordening Restauraties Gemeentelijke Monumenten en beeldbepalende Panden
- Subsidieregeling Wijk- en Dorpsraden
- Subsidieregeling Maatschappelijk Initiatieven Fonds
- Subsidieregeling Haalbaarheidsonderzoeken Herbestemming Monumenten
- Subsidieregeling Beheer dierenparken en kinderboerderijen

Kunst en cultuur

- Cultuurfondsen 's-Hertogenbosch (Fonds Landelijk Onderscheidend, Fonds Lokaal Effectief, Fonds Pop-up)
- Subsidieregeling Amateurkunstbeoefening
- Subsidieregeling Heemkundekringen
- Subsidieregeling Evenementenbeleid Citymarketing 'sH

Milieu

- Subsidieregeling Bossche Duurzaamheidsactiviteiten
- Subsidieregeling Voorbereiding van Energiemaatregelen

Onderwijs en jeugd

- Subsidieregeling Maatschappelijke Participatie kinderen
- Subsidieregeling Vrijwillig jeugd- en jongerenwerk
- Subsidieregeling Onderwijsinnovatie
- Regionale subsidieregeling jongeren onderwijs-arbeidsmarkt

Sport en vrije tijd

- Subsidieregeling voor Sportverenigingen

Veiligheid

- Subsidieregeling Verkeerseducatie en Verkeersveiligheid

Zorg en ondersteuning

- Subsidieregeling 'Zo gaan we basisvaardigheden verbeteren!'
- Subsidieregeling Betere kansen Wsw-ers op reguliere arbeidsmarkt
- Subsidieregeling Goed voor elkaar
- Subsidieregeling Ouderenverenigingen
- Subsidieregeling Sociale activering voor bijzondere groepen
- Regionale subsidieregeling Bevordering Zelfregie en Ervaringsdeskundigheid

---

²² Website gemeente 's-Hertogenbosch: <https://www.s-hertogenbosch.nl/subsidies/>

Bijlage C Checklist bewonersadviesgroep Maaspoort

ADVIES AANVRAAG

Nummer :
Naam :
Aanvrager :
Contact - mail :

ADVIES *

		<u>Draagt bij aan</u>	
Sociale cohesie	Ja	Leefbaarheid	Ja
		<u>Besluit</u>	
Toekenning	Ja	Bedrag	€
Motivat ie Toekenning			
Motivat ie Afwijkend Bedrag			

AANVULLENDE TOELICHTING aan Gemeente 's-Hertogenbosch **

Wij adviseren gemeente aanvullend op de toekenning het volgende

Een toekenning van een hoger bedrag is formeel mogelijk niet toegestaan. In dat geval het verschil onderbrengen in een nieuwe aanvraag groot € 1400,- voor communicatie. In deze communicatie ook sturing geven op andere initiatieven zodat we hier geen teleurstellingen krijgen indien men separate aanvragen indient.

Aldus vastgesteld in de BAG-MP – Advies commissie d.d. 29 maart 2019,

Harrij Schmeitz, Voorzitter

* Voor publicatie website/communicatie aanvrager

** Intern aanvullend op advies

Bijlage D Online vragenlijst initiatiefnemers

Welkom bij deze vragenlijst!

Deze vragenlijst is bedoeld voor inwoners van de gemeente 's-Hertogenbosch die in 2018 een aanvraag hebben gedaan voor het Wijk-, buurt- en dorpsbudget (WBD-budget) van de gemeente.

De vragenlijst bestaat uit 20 vragen. Het invullen kost ongeveer 10 minuten.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking!

In 2018 heeft u een of meerdere aanvragen ingediend voor het Wijk-, buurt- en dorpsbudget (WBD-budget) van de gemeente 's-Hertogenbosch. We willen u graag, per aanvraag, enkele vragen stellen. Hoeveel aanvragen heeft u in 2018 ingediend?

Indien u meerdere aanvragen heeft ingediend, krijgt u aan het einde van de vragenlijst de mogelijkheid om voor de andere aanvraag of aanvragen de vragen in te vullen. U kunt de vragen invullen voor maximaal 3 aanvragen, u kunt zelf kiezen voor welke aanvraag dat is.

- ☐ 1 aanvraag
- ☐ 2 aanvragen
- ☐ 3 of meer aanvragen

Naam van de aanvraag waarvoor u deze vragenlijst invult:

Wat is op uw aanvraag van toepassing?

- ☐ De subsidie is volledig toegekend
- ☐ De subsidie is gedeeltelijk toegekend
- ☐ De aanvraag is afgewezen

Voor welke wijk, buurt of dorp was uw aanvraag bedoeld?
(meerdere antwoorden mogelijk)

☐ Binnenstad	☐ Hintham	☐ Orthenpoort
☐ Engelen / Bokhoven	☐ Muntel/Vliert/ Orthenpoort	☐ Paleiskwartier
☐ Boschveld	☐ Maaspoort	☐ Rosmalen Zuid
☐ De Groote Wielen	☐ Noord	☐ Rosmalen Noord
☐ Deutenen/Schutskamp/ Kruiskamp/Moerputten	☐ Nuland	☐ Vinkel
☐ Empel	☐ Oost	☐ Zuid
		☐ gehele gemeente

Kunt u kort omschrijven voor welke activiteit of initiatief u een aanvraag heeft ingediend voor het WBD-budget?

**Kunt u kort omschrijven welk doel u had met uw activiteit of initiatief?
En kunt ook aangeven in hoeverre dat doel ook daadwerkelijk bereikt is?**

[indien afwijzing]

Uw aanvraag voor subsidie van een activiteit of initiatief is afgewezen. Wat is/zijn de reden(en) geweest voor deze afwijzing?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Er was geen draagvlak in mijn buurt voor mijn activiteit of initiatief
- ☐ Mijn activiteit of initiatief was in strijd met de wet- en regelgeving
- ☐ Er zouden te weinig mensen zijn die bij toekenning van de subsidie profijt zouden hebben van mijn activiteit of initiatief
- ☐ Mijn activiteit of initiatief was niet vernieuwend genoeg (mijn idee was al vaker ingebracht en gehonoreerd in mijn wijk)
- ☐ De aanvraag voldeed volgens de gemeente niet aan de formele eisen
- ☐ De gemeente vond dat ik teveel geld had aangevraagd voor mijn activiteit of initiatief
- ☐ Ik weet niet waarom mijn aanvraag voor subsidie niet toegekend is
- ☐ Andere reden, namelijk: .....

[indien afwijzing]

Bent u het eens met de beslissing van de gemeente om subsidie voor uw activiteit of initiatief af te wijzen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

[indien afwijzing]

Kunt u hieronder uw antwoord toelichten?

Hoe bent u bekend geworden met het WBD-budget van de gemeente 's-Hertogenbosch?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Via de website van de gemeente
- ☐ Via de wijkmanager
- ☐ Via de bestuursraad, wijkraad of dorpsraad
- ☐ Via vrienden, kennissen, familie of buurtbewoners
- ☐ Ik heb al eerder een aanvraag voor subsidie ingediend bij de gemeente via het WBD-budget
- ☐ Via sociale media (Facebook, Twitter)
- ☐ Via lokale media / huis-aan-huisblad
- ☐ Anders, namelijk: .....

Kon u gemakkelijk informatie vinden over de voorwaarden van het WBD-budget, waaraan uw activiteit of initiatief moest voldoen?

- ☐ Ja
☐ Nee
☐ Dat weet ik niet meer

Kunt u uw antwoord hieronder toelichten?

Het verloop van uw aanvraag

Uw aanvraag voor subsidie van een activiteit of initiatief is beoordeeld door de Bewonersadviesgroep in samenspraak met de wijkmanager van uw wijk.

In hoeverre bent u tevreden of ontevreden over onderstaande punten?

	zeer tevreden	tevreden	niet tevreden / niet ontevreden	ontevreden	zeer ontevreden	weet niet / geen mening
a. de manier waarop u uw aanvraag voor het WBD-budget kon indienen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. de communicatie met de wijkmanager over de voortgang van uw aanvraag	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. de snelheid waarmee uw aanvraag in behandeling werd genomen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. de snelheid waarop u antwoord kreeg of de subsidie voor uw aanvraag was toegekend	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e. de motivatie over het toekennen van budget voor uw aanvraag	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Als u wilt, kunt u uw antwoord(en) hieronder toelichten.

[indien afwijzing]

In hoeverre bent u tevreden of ontevreden over onderstaande punten?

	zeer tevreden	tevreden	niet tevreden / niet ontevreden	ontevreden	zeer ontevreden	weet niet / geen mening
a. de manier waarop u uw aanvraag voor het WBD- budget kon indienen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. de communicatie met de wijkmanager over de voortgang van uw aanvraag	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. de snelheid waarmee uw aanvraag in behandeling werd genomen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. de snelheid waarop u antwoord kreeg of de subsidie voor uw aanvraag was toegekend	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e. de motivatie over het afwijzen van budget voor uw aanvraag	☐	☐	☐	☐	☐	☐

[indien afwijzing]

Als u wilt, kunt u uw antwoord(en) hieronder toelichten.**Bent u in het opstellen van uw aanvraag of in de uitvoering van uw activiteit of initiatief ondersteund door de gemeente (bijvoorbeeld de wijkmanager) of een andere organisatie?**

- ☐ Ja
☐ Nee
☐ Dat weet ik niet meer

[indien ja]

Door wie bent u ondersteund hierbij?**In hoeverre bent u tevreden of ontevreden over de ondersteuning die u gekregen heeft?**

	zeer tevreden	tevreden	niet tevreden / niet ontevreden	ontevreden	zeer ontevreden	weet niet / geen mening
De wijkmanager of andere medewerkers van de gemeente	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Medewerkers van andere organisaties, zoals Farent (voorheen Divers en Juvans)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Anderen, namelijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Als u wilt, kunt u uw antwoord(en) hieronder toelichten.

Heeft u uw activiteit of initiatief op een andere manier kunnen financieren?

- ☐ Nee, het initiatief is definitief niet doorgegaan
- ☐ Ja, we hebben het initiatief op een andere manier kunnen financieren, namelijk door: _____

Wilt u nog voor een andere aanvraag de voorgaande vragen invullen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Verder praten over uw initiatief

Graag zouden we in eind maart 2019 met enkele initiatiefnemers via een interview willen doorpraten over dit onderwerp. We willen zowel in gesprek met initiatiefnemers van toegekende aanvragen als met initiatiefnemers van aanvragen die zijn afgewezen voor het WBD-budget. Tijdens dit gesprek gaan we verder in op uw ervaringen met uw aanvraag van het WBD-budget en uw activiteit of initiatief.

Bent u bereid hieraan mee te werken? Het gesprek duurt ongeveer een uur, we komen daarvoor naar u toe.

- ☐ Ja, ik wil hier aan meewerken
- ☐ Nee, ik wil hier niet aan meewerken

Uw contactgegevens

Indien u interesse hebt om hieraan mee te werken, kunt u dan hieronder uw contactgegevens invullen? We maken een selectie van iedereen die met ons verder wil praten en laten u uiteraard weten of u hiervoor geselecteerd bent of niet. We gebruiken uw contactgegevens alleen voor dit onderzoek en verwijderen uw gegevens deze na afronding hiervan.

Naam: .....

E-mailadres: .....

Telefoonnummer: .....

Andere initiatieven met inwoners?

We zijn ook benieuwd of u in de afgelopen 2 jaar nog andere activiteiten of initiatieven in uw wijk of buurt georganiseerd hebt samen met andere buurtbewoners waarvoor u geen aanvraag hebt gedaan voor het WBD-budget.

Zo ja, kunt u hieronder kort omschrijven wat uw activiteit of initiatief inhield?

- ☐ Ja (hieronder kunt u een korte omschrijving toevoegen)
- ☐ Nee

Omschrijving activiteit of initiatief

Graag zouden we u nog twee achtergrondvragen willen stellen.

Wat is uw leeftijd?

Wat is uw hoogst voltooide opleiding (afgerond met een diploma)?

☐ basisschool of geen opleiding	☐ mbo
☐ mavo/vmbo	☐ hbo
☐ havo	☐ universiteit/wo
☐ vwo	☐ geen antwoord

Cadeaubonnen

Onder de deelnemers aan dit onderzoek verloten we 10 cadeaubonnen ter waarde van € 25,--. Indien u mee wilt doen aan deze verloting, vul dan hieronder uw e-mailadres in. We gebruiken uw e-mailadres alleen voor het verloten van de bonnen.

- ☐ ik wil niet mee doen
- ☐ ik wil wel meedoen, mijn e-mailadres is: .....

Overige opmerkingen

Heeft u tot slot nog opmerkingen over dit onderzoek of deze vragenlijst?
Deze kunt u hieronder kwijt.

- ☐ nee, ik heb geen opmerkingen

U bent aan het einde gekomen van de vragenlijst.

Klik op [Antwoorden versturen] om uw antwoorden op te slaan en te versturen.

Hartelijk dank voor uw medewerking!

Indien u heeft aangegeven mee te willen werken aan een interview, laten we u medio maart weten of u hiervoor geselecteerd bent of niet.

Uw antwoorden zijn opgeslagen.

U kunt dit scherm nu afsluiten.

HETPON

OPGERICHT IN
1947

GEVESTIGD IN
TILBURG

KENNISONDERNEMING

STICHTING ZONDER WINSTOOGMERK

AANTAL MEDEWERKERS

20

INTENSIEVE SAMENWERKINGEN

MET UNIVERSEITEN EN ANDERE
KENNISINSTELLINGEN

SPECIFIEKE THEMA'S

- > VEERKRACHT
- > RUIMTE EN ENERGIE
- > OMGEVING
- > ARBEID
- > CULTUUR
- > ERFGOED
- > MIGRATIE
- > PARTICIPATIE
- > JEUGD
- > STURING

ONZE OPDRACHTGEVERS

- > PROVINCIES
- > GEMEENTEN
- > ZORG- EN WELZIJSINSTELLINGEN
- > FONDSEN

Over het PON

Passie voor samen leven

Het PON is een kennisonderneming in het hart van de samenleving. We halen meningen en voorkeuren uit de samenleving op over alles wat mensen bezig houdt. Bij de mensen zelf, in nauwe samenwerking met die mensen. Die voorkeuren en meningen onderzoeken we, analyseren we en duiden we. Met prikkelende aanpakken en innovatieve methodieken. Emoties verbinden we aan feiten, kennis koppelen we aan beleving. We leggen dwarsverbanden die op het eerste gezicht niet zo vanzelfsprekend zijn. En soms ontwrichten we.

Met die uitkomsten en inzichten adviseren we beleidsmakers en bestuurders. Of ze nu bij een gemeente, provincie, woningcorporatie of zorginstelling werken. Zodat ze afgewogen keuzes kunnen maken. Zodat ze bestuurlijk kunnen vernieuwen. En zodat ze een positieve impuls kunnen geven aan de samenleving van morgen.

Stationsstraat 20c
5038 ED Tilburg
+31 (0)13 535 15 35
info@hetpon.nl
www.hetpon.nl